

CELJSKI

Občinski zbori proizvajalcev

CELJSKI
25. OKT. 1957
L. VII. ST. 41
CENA 15 DIN

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA CELJSKEGA OKRAJA

Edo Grgič:

12 let dela

OZN

Ze na Moskovski konferenci 1. novembra 1945 ter pozneje na konferenci v Teheranu so šefi vlad 4 velikih držav, ki so se borile proti fašizmu, zaključili, da je potrebno ustanoviti splošno mednarodno organizacijo. 7. 10. 1944 je bila objavljena zaključna deklaracija v Dunbartonu Oaksu, ki je vsebovala glavne obrise te bodoče svetovne organizacije. Na temelju predlogov iz Dunbarton Oaksa in sporazuma na Jalti je konferenca v San Francisku julija 1945 izdelala Ustanovno listino Organizacije Združenih narodov, ki so jo podpisale vse udeležene konferencie. 24. oktobra 1945 je to listino ratificirala večina držav — podpisnice in je zato Listina stopila v veljavo. Zaradi tega velja ta dan kot začetek dela Organizacije Združenih narodov ter se odslej 24. oktober slavi kot dan Združenih narodov.

Ogromna večina človeštva, do skrajnosti izčrpanega in trudnega, je med drugo svetovno vojno gojila le eno samo željo: doseči mir in živeti v miru. Ta splošna in globoka volja po miru, ki je bila močnejša od jeklenega modernega orožja, je vplivala na voditelje držav, ki so se borile proti fašizmu, da so se med vojno dogovarjale in iskale oblike za ustvaritev mednarodne organizacije, ki bi skrbelo za ohranitev miru na svetu. Zaradi tako močnega svetovnega javnega mnenja so predstavniki 51 držav pred 12 leti v San Francisku podpisali Ustanovno listino Organizacije Združenih narodov. V uvodu te listine je poudarjeno, da pristopajo narodi k tej mednarodni organizaciji zato da rešijo bodoče rodove strahot vojne, ki je dvakrat v enem pokolenju prizadejala človeštvu neizmerne muke, da ponovno potrdijo vero v osnovne pravice človeka, v njegovo dostojanstvo in vrednost človekove osebnosti, v enakopravnost moških in žensk ter velikih in malih narodov, da zagotovijo pogoje, s katerimi bo moči zavarovati pravice in spoštovanje dolžnosti, ki izvirajo iz pogodb in drugih virov mednarodnega prava, da si prizadevajo za napredek človekove družbe in izboljšanje življenjskih pogojev v vse večji svobodi.

S temi besedami pa je obsežna ideja Združenih narodov in smotri te organizacije, za katero je ob 10-letnici predsednik Tito dejal, da je opravičila svoj obstoj in da so Združeni narodi, navzlic splošnim razmeram, v katerih so delovali, kljub nekaterim napakam in lastnem ustroju in v organizaciji, krepko in ugodno vplivali na razvoj mednarodnih odnosov in da so, kot organizirani izraz miroljubnih sil in naprednih teženj po enakovrednem sodelovanju in enotnosti sveta, zavirali poskuse na cepitev in spore ter s tem močno prispevali k splošnemu pomirjenju v mednarodnih odnosih.

Tej oceni predsednika Tita ob 12-letnici Organizacije Združenih narodov svet nima ničesar dodati. Vloga in vpliv Organizacije Združenih narodov čim dalje bolj raste in ideja Združenih narodov zajema vedno več človeštva. Saj je ta mednarodna organizacija pred nedavnim opravila svojo najtežjo preizkušnjo ob anglo-francoskem-izraelskem napadu na Egipt. Ko so takrat nekateri skeptiki, brez vere v napredno človeštvo, izjavljali, da stoji OZN na robu propada, je ta organizacija, ob podpori svetovnega javnega mnenja in želje po miru, prisilila celo veliki sili, da sta se morali odreči agresiji in da so se napadalcu morali

(Nadaljevanje na 3. strani)

V soboto in nedeljo volitve v zbornice proizvajalcev
Občinski zbori proizvajalcev
bodo izboljšali stik med podjetji in občino

Volitve v občinske zbornice proizvajalcev niso nič manj važne, kot so bile nedeljske volitve, ko smo volili odbornike novih občinskih zborov. Morda se nekateri volivci le premalo zavedajo vloge, pomena in nalog teh organov, ki jih bomo prvič volili tudi v občinah. Doslej smo imeli zbornice proizvajalcev le pri okrajih, pri zveznih in republikanskih skupščinah. Dejstvo je, da so bili doslej odnosi med gospodarskimi podjetji in občinami marsikje prešibki. Podjetja so v glavnem reševala le svoje probleme, premalo ali nič pa so se zanimala za gospodarska in druga komunalna vprašanja, ki jih je morala občina osamljeno reševati. Nasprotno pa marsikje tudi občine niso našle pravih stikov s podjetji in so jih v svojih problemih prav tako pustile osamljene. Občinski zbori proizvajalcev pa bodo v bodoče izboljšali stike med občinami in podjetji in izvoljeni odborniki zbornice proizvajalcev bodo lahko pravilno vzklajali interese občin s interesi podjetij. Zato je važno, da se bodo pri sobotnih volitvah volivci v vseh občinah tega dejstva zavedali in volili v zbornice proizvajalcev najsposobnejše kandidate.

V nedeljo bodo volitve v zbor proizvajalcev kmetijske skupine. Podobno, kot smo rekli za gospodarska podjetja, velja tudi za kmetijstvo: občine se za kmetijsko dejavnost niso dovolj zanimale (seveda ta trditve ne velja za vse občine), niso spremljale rasti kmetijskih združenj in niso tesneje sodelovale pri njihovih načrtih za razvoj kmetijstva. Zadruga same pa kaj več od občin niso pričakovale, oziroma zahtevale. Občinski zbori proizvajalcev bodo imeli v kmetijskih občinah v bodoče še posebno odgovorne naloge, zato bo tudi pri teh, nedeljskih volitvah važno, da bodo kmetijski proizvajalci storili svojo dolžnost in volili najboljše ljudi iz kmetijske stroke.

Za naš okraj lahko trdimo, da so priprave za volitve v zbor proizvajalcev, ki so potekale vzporedno s pripravami

za volitve v občinske zbornice, bile dokaj dobre in so bile razprave na zborih volivcev zelo razgibane. Vendar lahko ugotovimo, da so večji kolektivi bolje pripravljeni, v manjših podjetjih pa so vsekakor premalo razpravljali o vlogi zbornice proizvajalcev. Tudi sindikalne podružnice so v teh pripravah predvsem v večjih kolektivih pravilno odigrale svojo vlogo, ko so kolektivno podrobno seznanjale z vlogo občinskega zbora proizvajalcev. Sindikalne organizacije so tudi dajale navodila, kakšno problematiko morajo zajeti poročila, ki so jih na zborih volivcev podajali odborniki občinskega LO in zbora proizvajalcev OLO. Na podlagi dobrih poročil so se lahko razvile tudi dobre in plodne diskusije. Zato so volivci lahko spoznali, da bo treba v bodoče več povezave med občino in podjetji in so z veseljem pozdravili nove zbornice proizvajalcev pri občinah.

V razpravah so volivci mnogo govorili o kompetencah zbora proizvajalcev in obširno razpravljali o kandidatih. Tako so se že v teh pripravah na volitve skristalizirala mnenja, kakšne bodo dolžnosti občin do podjetja in obratno. Ugotavljali so, da že z ozirom na novo delitev dohodka bo občina morala imeti interes, da bodo vsa podjetja v občini dobro uspevala. Ugotavljali so tudi, da so se občine bolj ukvarjale z načrti in velikimi investicijami, manj pa z že obstoječimi možnostmi, kako bi izboljšali pogoje življenjskega standarda.

Glede kandidatur so začetne razprave izzevenle nekako tako, da so samo višji uslužbenci zmorni reševati naloge, ki bodo postavljene pred zbor proizvajalcev. To mnenje je sprotilo pobjal okrajni sindikalni svet in v marsičem zavrl

taka napačna pojmovanja. Dobro vemo, da je v kolektivih veliko število delavcev, ki so ekonomsko in politično dovolj razgledani in bi bili vsekakor kos nalogam, ki bi jih pred nje postavil zbor proizvajalcev. In če bi se predlagani kandidat, direktni proizvajalec prvo leto morda še ne obnesel tako, kot bi se moral, bo svoje sposobnosti v naslednjih treh letih gotovo stopnjeval in izpopolnil. Tehnični strokovni kader pa je tako že po svoji dolžnosti vezan, da sodeluje in podjetju pomaga.

Spričo takih gledanj tudi močne intervencije okrajnega sindikalnega sveta niso mogle zadostno vplivati na pravičnejši sestav kandidatov za zbor proizvajalcev. Tako imamo v našem okraju še vedno več kot 50 odstotkov kandidatov nameščenskega in vodilnega kadra. Od skupnega števila 254 vloženih kandidatov za zbor proizvajalcev v vseh občinah je za kandidate predlaganih 111 delavcev, 102 nameščenca, 36 uprav-

(Nadaljevanje na 2. strani)

ADENAUERJEVA NOJEVA
POLITIKA SE NADALJUJE...
Nemški „prispevek“
k Dnevu združenih narodov

Pravzaprav ni nič čudnega, če je zahodnonemška vlada s svojo prvo politično akcijo po ponovni izvolitvi Adenauerja »ustrelila kozla«. Pričakovati je bilo, da bo vlada Zvezne republike Nemčije nadaljevala svojo ekstremistično politiko, čeprav bi spričo mednarodnega položaja vendar pričakovali tudi to, da bo Adenauerjeva vlada le sprevidela, da je treba dandanes voditi realistično politiko.

Prekinitev diplomatskih odnosov z našo državo je izrazil poizkus pritiska po čisto reakcionarnem receptu bonnske politične kuhinje. Vlada v Bonnu je čisto iz določenih ozirov tako drastično reagirala na sklep jugoslovanske vlade, da tudi z Demokratično (vzhodno) Nemčijo upostavi normalne odnose. Zakaj?

Brez dvoma zato, ker se v Bonnu bojijo, da bi primer realističnega gledanja na svetovni politični položaj s strani Jugoslavije »pohujševalno« vplival na druge države, katerim se prav tako zdi nemogoče, da bi vtičkali glavo v pesek pred resnico. Demokratična Nemčija obstoja. Del nemškega ljudstva predstavlja vlada v Berlinu, kot predstavlja drugi del Nemčije vlada v Bonnu. Tak beg pred resnico je prav tako nesmiseln, kot ravnanje tistih držav, ki nočejo videti večmilijonske Kitajske. Jugoslavija je prva med državami, ki želi in si je močno prizadevala za združitve nemškega naroda. Toda, če so sile v svetu nezmožne rešiti to vprašanje, Jugoslavija pač ne more biti za to odgovorna. Edino realistično pa se nam zdi, da ima Jugoslavija normalne odnose z vsem nemškim narodom in če je le-ta razdeljen, se je morala tej razdeljenosti prilagoditi.

Jugoslovanska vlada je odločitev bonnske vlade sprejela s presenečenjem. Pa ne samo naša vlada in naši narodi, ki so pokazali toliko dobre volje, da pozabijo na gorje, ki ga je našim ljudem prizadejala fašistična Nemčija, tudi drugi narodi v svetu, med njimi nemški sam, je tak sklep sprejel z neopodanjenjem. Sklep Adenauerjevega zunanega ministra Von Brentana je zelo čuden prispevek k stvari miru in sožitja med narodi v času, ko se pripravljamo na proslavitev »Dneva združenih narodov«. Iz tega sklepa veje obilo politične nestrpnosti, nazadnjaškega gledanja v svet. Ta sklep je poln vsega tistega, kar v današnjem času zavira uspešen razvoj mednarodnega sodelovanja in sigurnejšo pot k miru, ki je edini največji cilj človeštva.

Kako smo v celjskem okraju volili:

Važnim volitvam enakovreden odmev

V CELJSKEM OKRAJU JE VOLILO 82,7 % VSEH VOLILNIH UPRAVICENCEV. — LJUDJE BI OB DNEVU VOLITEV LE LAHKO ODLOŽILI »ALIBIJE« ZA UPRAVIČENO ODSOTNOST. — TOKRAT SO ŽENE PREKOSILE MOŠKE? — 4.330 LJUDI JE VOLILO ZASTONJ. — VOLILNI IMENIKI SO ŠE VEDNO NEUREJENI. — NAJHITREJE SO VOLILI V VELENJU

izkoristile svojo enakopravnost in z enakim zanimanjem posegajo v vsa važna družbenopolitična dogajanja. Tudi to je lep uspeh v našem družbenem razvoju. Posebno vprašanje, ki se je tudi ob tokratnih volitvah očitno pokazalo, je

(Nadaljevanje na 2. strani)

Nedeljske volitve v občinske ljudske odbore zgovorno potrjujejo vrsto razveseljivih dejstev. Brez dvoma se je naš samoupravni in komunalni sistem v zadnjih letih močno utrdil, saj so volivci posvetili vso pozornost in sodgovornost v predvolilnih pripravah in pri volitvah samih. Volilna udeležba ob letošnjih občinskih volitvah je v našem okraju vsekakor zelo dobra. Od 129.860 volilnih upravičencev je na volitve prišlo 107.424 volivcev. Če računamo, da je odstotek upravičeno izostalih zelo visok, je ta uspeh deloma še večji.

Ljudje so letos volili brez kakšnih posebnih agitacijskih akcij na dan volitev. Vsi vemo, da so ob prejšnjih volitvah marsikje morali aktivisti po terenu prepričevati ljudi, da izvršijo svojo državljansko dolžnost. Po vseh občinah so tokrat volitve potekale razmeroma hitro. Na večini volišč so nad 50% volilno udeležbo zabeležili že v dopoldanskem času. Težko je odločiti, kje so volitve najhitreje potekale, brez dvoma pa so bili v Velenju med najboljšimi. Tu so se v jutranjih urah zbirale množice pred volišči. Rudarji, ki so šli na jutranjo izmeno, so volili že pred odhodom v jamo. Ni kaj pripomniti. Tu so tudi drugače med najbolj agilnimi v okraju. Preden bi pisali o posameznih proble-

mih nedeljskih volitev, najprej objavljamo izide volitev po občinah: V oklepaju objavljamo odstotek, v katerega so vračunani tudi upravičeno odsotni.

Občina Celje 87,8% (96,06%), občina Zalec 86,9% (95,9%), občina Laško 74,5% (82,5%), občina Slovenske Konjice 87,4% (94,1%), občina Vojnik 84% (90,3%), občina Sentjur 77,8% (83,1%), občina Rogaska Slatina 78,6% (87%), občina Kozje 78% (82,4%), občina Šoštanj 85,7% (97,1%), občina Mozirje 72,4% (80%), občina Vrankso 83,5% (89,8%) in občina Smarje pri Jelšah 80,8% (83,3%).

Številke v oklepaju, ki v okrajnem merilu znašajo čedno število nad 11.000 ljudi, dajo tudi misliti. Mar ni to število le previsoko? Navkljub epidemiji gripe, ki pa gotovo ni terjala tolikšnega števila odsotnih, je tako število upravičeno odsotnih previsoko. Nekateri ljudje bi ob takem dogodku vendar lahko dali prednost svoji državljanski dolžnosti. Število službenih potovanj, raznih »neodložljivih obiskov« in podobnih alibijev za upravičeno odsotnost je vsekakor nerazumljivo raztegnjeno.

Odstotek žena, ki so v nedeljo volile znaša 53,9%. Res je, da je v okraju več ženskih volilnih upravičencev, toda ta odstotek pove mimo tega še nekaj drugega. Žene so, lahko rečemo, stoodstovno

V mestu in na podeželju, povsod so že zgodaj zjutraj ljudje šli na volišča. Tale prizor je naš reporter posnel na prvi volilni enoti v Celju.

Pogled po svetu

Jack London pravi na prvi strani svoje »Zelazne kače«. Tako ubogi ljudje posegamo svoje smotre, s klanjem in uničevanjem skušamo svetu dati trajen mir in srečo. — Menda dosedanja zgodovina človeštva po Londonovo trditve potrjuje. Zda pa, se zdi, se človeška misel kakor magnetna k tečaju obrača k miru, k trajnim osnovam drugačnega, višjega sožitja na planetu. Nismo sicer še na zeleni veji. To pričajo tudi dogodki preteklega tedna.

SZ je, na priliko, gladko odklonila japonski protest zoper atomske poskuse. »Sedanje stanje v svetu nam prekinitve ne dopoljuje«, so rekli v Moskvi. Allan Noble, eden vidnejših ameriških zunanje-političnih prvakov, je odklonil sovjetske predloge o atomski razorožitvi, češ da popolna prepoved atomskega orožja in njegovo uničenje brez učinkovitega nadzorstva bi bila samo obljuba srboritiga fanta, da »se bo poslej lepo obnašal.« Dulles je menil, da do vojne na Blížnjem vzhodu že zato ne more priti, ker vsi obračajo oči v to smer. Če pa bi že prišlo, bo spor omejen, SZ in ZDA si že ne bosta skočila v lase. Morda je povedal zakaj. Ko so ga vprašali o satelitu, je dejal, da je Amerikancem ta sovjetski uspeh v korist, ker jih je zbudil iz samozadovoljstva in sna o superiornosti ameriškega orožja. Izjava, ki ni niti pohljevna niti vzpodbudna za sen o svetovnem miru. Nikita Hruščev pa je — gotovo prvi človek SZ ni slabo informiran — zelo v skrbeh zaradi Sirije.

Okoli Sirije se nekaj pleče, kar bi bilo treba urediti na daljši rok. Turčija je skonstruirala čete in ostro odgovorila na sirijski protest. Sirija izjavlja, da Turki hočejo vreči sedanjo sirijsko vlado, češ da so ponovno izjavili, da pomeni ta režim v Siriji zanje direktno nevarnost. Saud, Libanon, Jordan so izjavili, da bi vsak turški napad pomenil napad na ves arabski svet, Naser, pa je v Sirijo poslal kar tri rotode svoje vojske, da bi tako pokazal, kako resno pomuje sirijsko-egiptovski zavezništvo. Sirija se je obrnila na Generalno skupščino OZN, ki pa ima bridka razočaranja v žepu že zaradi egiptovsko-izraelske demarkacijske črte. Podobna je, da narodni nič kaj disciplinirano ne plačujejo prispevke za mednarodne čete. Zaostanek članarine seže v težke milijonske dolarске zneske.

V Franciji traja vladna kriza, istočasno pa štrajki, protesti in finančna zagata. Samo v Zahodni Nemčiji si Francija vsak mesec poveča svoj dolg za 5 milijard frankov. Pravijo, da si bodo Angleži in Francozi izposodili pri nemških bankah. Če bo šlo tako naprej, se bo pri Nemcih uresničila Goethejeva beseda — o hudih duhovih, ki se jih ne moreš rešiti, ko si jih priklikal v ris. Francosko vlado sestavlja Pinay, ne prvič. Teško mu gre, kajti socialisti imajo ključ v rokah. Celotno katoliki ne gredo v vlado, če ne bodo šli socialisti. Pinay bi rad vračeval, se izognil vsem socialnim ukrepom, kot desničar pa bi v Alžiru še bolj pritiskal. Bišči finančni minister Maurice pa je do vrha zlezal v politično gnojnico: Najprej so mu očitali, da si kuje dobiček iz vojne v Alžiru, zda pa so mu očitali, da je med vojno bogatel pri hitlerjevi organizaciji »Totd«. Nič ne kaže, da bi se očitkov lahko ubranil.

Sredi svobodnjaškega Pariza so četniški izmečki uprizorili bedni »auto da fé in se znesli nad regularnim našim zastopstvom. Ravnanje francoske policije pri tem in pri izročanju zločincev, ki jih ni od nje terjamo, kaže, kam jadra Francija z Alžirjem, Pinayem in Mauriceom vred. Bolj elastični so magnati onstran luže. Baje se francoskih ponudb glede Sahare niso oprili, ker so se šli pogajat o investicijah v sahar-skem pesku kar k bodočim gospodarjem Alžira — Alžircem.

Macmillan je ponovno pribil konservativno angleško politiko: na zunanji zoper komunizem, na znotraj zoper laburizem, sicer pa Atlantski pakt, Zahodno — evropska zveza, Commonwealth in ZDA. Zahodna zveza je doživela manjši protest. Nekaterim poslanecem se zdi, da je pri obrambnih ukrepih premalo demokracije. Atomsko bombo bo že letos dobila tudi Švedska, Norveško pa je opozoril Hruščev, naj vendarle prispeva k miru v severnem delu Evrope in naj se ne vpreže v zavezanimi očmi v zapadni bojni voz.

Nehru je bil na Japonskem. Zmeniti so se, da bo Japonska podprla industrializacijo Indije in še marsikaj, kar je važno za tehnični napredek azijskih ljudstev. Nehru od svojega koncepta ne odjenja, njegovo zaupanje v moč azijskih množic je neporušno. Določeni respekt pred temnopolno raso je pokazal ponovno tudi Eisenhower, ki se je opravičil finančnemu ministru iz Gane, ker ga na ameriškem jugu niso kot črnca pustili v restavracijo.

Mi smo sprejeli kot gosta velikega pomena maršala SZ Zuckova in vzpostavili normalne diplomatske stike z Vzhodno Nemčijo. Oficialna Adenauerjeva politika imenuje to neprijateljsko dejanje, v resnici pa ima bolj prav Ollenhauer, ki svetuje Nemcem, naj bi vendarle že prenehali s politiko sile nasproti vzhodu, ki je ena najvidnejših in najtrših izrazov blokovske politike in stalno netivo (ali bolje neizklopljivi

V CELJSKEM OKRAJU PRIHODNJE LETO 3 milijarde dinarjev za investicije v kmetijstvu

Investicije v kmetijstvu bodo prihodnje leto v celjskem okraju zelo obsežne, saj bodo znašale preko 3 milijarde din. Ta vsota je večja od vseh sredstev, ki smo jih po osvoboditvi vložili v kmetijstvo v našem okraju.

Kaj bomo s temi sredstvi gradili v prihodnjem letu na področju kmetijstva? Predvsem tiste ključne objekte, ki bodo pripomogli k hitrejšemu napredu kmetijske proizvodnje, hkrati pa bodo pripomogli k uveljavljanju socialističnih odnosov na vasi. Seveda je odveč posebej poudarjati, da bo treba s tako velikimi sredstvi skrbno in pametno gospodariti. Te investicije bodo zahtevale velike napore in skrajno zalaganje kmetijskih strokovnjakov po zadrugah in državnih posestvih, če hočemo, da bodo ta sredstva kar se da najbolj koristno naložena in ekonomsko upravičena.

Prihodnje leto bo treba utrditi in obnoviti predvsem naša državna posestva. V ta namen bo potrošeno 700 milijonov din, in sicer predvsem za ureditev 130 ha novih hmeljišč, izgradnjo 30 novih sušilnic, ureditev 250 ha sadnih plantaž, za nabavo 500 glav živine iz uvoza ter 300 glav živine iz domačega odkupa, dalje za gradnjo novih skladišč, za ureditev pašnikov, za nabavo novih traktorjev, kombajnov itd.

NOVA MLEKARNA V CELJU

Tudi poslovne zveze bodo prihodnje leto veliko investirale. Gospodarska poslovna zveza v Celju bo zgradila novo konzumno predelovalnico mleka z zmogljivostjo 20.000 litrov. Nova mlekarna, ki je Celju nujno potrebna, bo stala okoli 140 milijonov din. Gradbena dela v vrednosti 80 milijonov din bodo izvedena iz okrajnih sredstev, za nabavo opreme v vrednosti 60 milijonov din pa bodo najeli investicijski kredit. Kmetijska poslovna zveza v Celju urejuje nadalje poslastvo živinorejskega značaja na Planini kot vzorno posestvo za pitanje živine. Razen tega bo celjska poslovna zveza uredila veliko skladišče z zmogljivostjo 100 vagonov ter moderne hladilnice, dalje bo izpopolnila vozni park in uredila moderen obrat za predelavo mesa.

V ŠMARJU VELIKA VINSKA KLET, MLIN IN MLEKARNA

Poslovna zveza v Šmarju pri Jelšah bo drugo leto zgradila vinsko klet z zmogljivostjo 102 vagona vina. Za to klet, ki bo imela razen tega tudi skladišče za sadje, bodo potrošili 70 milijonov din. Ta poslovna zveza bo zgradila tudi mlin za potrebe obsojelske doline. Mlin bo stal 18 milijonov din ter bo imel zmogljivost 170 vagonov letno. V načrtu je tudi, da

bodo v Smarju uredili močan strojni obrat z rigolnimi agregati in ostalo mehanizacijo v vrednosti 70 milijonov din. Razen tega bodo zgradili v Smarju predelovalnico mleka, ki bo stala okoli 27 milijonov din.

V LOČAH SODOBEN PERUTNINARSKI KOMBINAT

Poslovna zveza v Slov. Konjicah bo, v kolikor ji bo uspelo dobiti sredstva iz natečaja pri zvezni investicijski banki, na Kmetijskem gospodarstvu v Ločah zgradila sodoben perutninarski kombinat. Kombinat bodo gradili v treh etapah. V prvi in drugi etapi bodo v dveh letih zgradili objekte za en milijon piščancev za pohanje (brojlerjev). Objekti, ki bodo zgrajeni v drugi etapi 1959. leta, bodo služili tudi farmski vzreji kokoši za proizvodnjo jajc. Dela obeh etap bodo stala približno 230 milijonov din. V tretji etapi pa bodo zgradili še klavnico in hladilnico za perutnino. Predvidevajo, da bo ta obrat visoko rentabilen, saj bo pri normalnih cenah lahko vrge 30 do 40 milijonov čistega dobička. Ta obrat bo imel ogromen pomen tudi glede ustvarjanja deviznih sredstev z izvozom perutnine.

200 MILIJONOV ZA MELIORACIJO

Poslovne zveze v Celju, Konjicah in Smarju bodo porabile za razne nasade in manjše melioracije okoli 200 milijonov din. Na področju šmarske poslovne zveze je doslej 23 obnovitvenih skupnosti za sadjarstvo, vinogradništvo in jagodičevje. Na področju konjiške poslovne zveze so 4 obnovitvene skupnosti, manj so napravili v tem pogledu na področju celjske poslovne zveze, prav ničesar pa na področju poslovne zveze v

Mozirju, kjer je v tem pogledu najslabše stanje, čeprav so pogoji za razvoj kmetijstva tudi v tem okolišču izredno ugodni. Vzrok za tako stanje je predvsem pomanjkanje kadrov. V Mozirju namravajo prihodnje leto zgraditi skladišče v vrednosti 12 milijonov din, ki pa ne bo zadoščalo niti za potrebe semenskega krompirja v tej dolini.

300 NOVIH TRAKTORJEV V SAVINJSKI DOLINI

Poslovna zveza v Žalcu bo prihodnje leto posvetila preventivno skrb razvoju hmeljarstva. V ta namen bo nabavila 300 novih traktorjev, zgradila okoli 100 novih sušilnic za hmelj, ter povečala hmeljske površine pri zasebnih kmetovalcih za 150 ha. Če k tem investicijam pristejemo še manjše melioracije ter gradnjo centralnega skladišča za hmelj pri Hmezadu v Žalcu, bo žalska poslovna zveza s kmetijskimi zadrugami vred potrošila prihodnje leto za razvoj hmeljarstva približno 1 milijardo in 800 milijonov din.

KAJ HOČEMO S TEMI INVESTICIJAMI DOSEČI?

Ali so investicije ekonomsko upravičljive z ozirom na ogromna družbena sredstva, ki bodo vložena drugo leto v našem okraju?

Če bomo vlagali v to maksimalne napore, če se bodo pri teh delih angažirali vsi, ki jim je kmetijstvo glavna skrb, od kmetijskih strokovnjakov pa do zadnjega kmetijskega proizvajalca, bo brez dvoma dosežen v našem kmetijstvu velik ekonomski efekt.

KAJ KAŽEJO IZRAČUNI

Pa pogledimo, kaj kažejo izračuni. Če je znašala hmeljarska proizvodnja 1956 leta 100, potem bo z vloženi investicijami znašala 1960. leta 159, ohransko za 59 več kot 1956. leta. Tudi z investicijami, ki jih bomo prihodnje leto vložili v državna posestva, se bo, kakor kažejo izračuni, proizvodnja dvignila od 100 v letu 1956 na 136 v 1959. letu. To nam daje jasno garancijo, da bodo vložene investicije ekonomsko upravičene.

SE VRSTO MANJŠIH INVESTICIJ

To so ključne investicije na področju kmetijstva v celjskem okraju za prihodnje leto. Na programu je še vrsta manjših investicij kot so gradnja malih skladišč, zbiralnic za mleko, novi nasadi jagodičevja itd. Razen tega bo v okviru kmetijskih zadrug obnovljeno okoli 250 ha sadnih plantaž, na državnih posestvih in kmetijskih zadrugah pa bo urejeno okoli 40 ha nasadov ribeza in 40 ha malin. Kmetijske zadruge bodo prihodnje leto nabavile tudi preko 100 enosnih traktorjev za višinsko obdelavo, 50 težjih traktorjev in večje število ostalih kmetijskih strojev. Celjska vodna skupnost pa bo za potrebe regulacije Savinje, Boljske in Ložnice nabavila mehanizacijo v vrednosti 90 milijonov din.

Brez vsakega dvoma smo lahko prepričani, da bodo tako visoke investicije v kmetijstvu rodile že v bližnji prihodnosti znatne sadove.

Važnim volitvam enakovreden odmev

(Nadaljevanje s 1. strani)

nered v volilnih imenikih. Nekateri ljudje so po treh voličih iskali svoje ime in napolned odšli domov ne da bi izvršili svojo državljansko dolžnost. V bodoče bo to treba na primeren način urediti. Povečati je treba smisel za red pri volivcih samih, pa tudi občine bi lahko avtomatsko vključevale predvsem tiste mlade ljudi, ki v štirih letih dosežejo starostno dobo za volilno pravico. Morda bi za stalno priseljene osebe uredili celo tako, da bi na matičnem uradu potrdili stalno naselitev in izselitev šele potem,

Varnost pri delu skrb družbe

Skrb za zdravje in življenje ter hkrati za proizvodno sposobnost delovnega človeka naj nas spremlja vsepovsod. Ta skrb ne more biti zadeva posameznih ljudi, temveč skrb naše družbene skupnosti. Res, da so za skrb predvsem odgovorni delavski svet, upravni odbori, sindikalne organizacije, ki morajo vplivati na neposredne proizvajalce za čimvečjo varnost delavcev pred obratnimi in izvenobratnimi nezdgodami. Vsekakor pa morajo z gorozi omenjenimi organi tesno sodelovati tudi družbene institucije, ki jim je prvenstvena naloga — skrb za zdravje in življenje delovnih ljudi. To so predvsem okrajni zavodi za socialno zavarovanje, ispektorati za delo, higienski zavodi in drugi. Te službe so namenjene predvsem skrbi za zdravje in življenje delovnih ljudi, ki edini proizvajajo vse dobrine naši družbeni skupnosti. Če bodo ti organi temu vprašanju posvetili potrebno skrb, bo vprašanje naraščanja obratnih in izven obratnih nezdgod kmalu zadovoljivo rešeno.

V letu 1956 se je na področju okraja Celje ponesrečilo pri delu 6063 delavcev, izven dela pa 2373 delavcev. Zaradi teh nesreč je bilo izgubljenih 145.643 delovnih dni. Stroški zdravljenja in izguba dohodka pa so znašali 700 milijonov dinarjev. Pri gornji vsoti pa še niso ušteti vsi stroški, ki jih povzročajo invalidnost in zmanjšana delovna sposobnost ponesrečenega delavca, kar bi stroške znatno dvignilo. Pogoste obratne in izven obratne nezdgod predstavlja za naše gospodarstvo velik problem. Le-te vsekakor vplivajo tudi na življenjski standard, saj posledice ponesrečenih črpa milijarde iz družbenih skladov. Zato je nujno, da prizadevanje proti nesrečam pri delu in izven dela znatno zboljšamo. Vedeti moramo, da tu ne gre samo za denar, temveč predvsem za delovnega človeka, ki predstavlja bogastvo.

S tem v zvezi je komisija za zaščito zdravja in delovnih pogojev zavarovancev kot skupščinski organ Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Celju skupno z Okrajno inšpekcijo za delo lani, še bolj pa letos storila mnogo na področju preventivne dejavnosti. Posebna pozornost je namenjena varnostni vzgoji tistih delavcev, ki stopajo prvič v naša podjetja.

Pri nadaljevanju svojega preventivnega dela bo komisija uvedla tromesečne tečaje za varnostne tehnike, člane komisij higiensko-tehnične zaščite pri delu, za vodilno osebe v proizvodnji, itd. Tečajji bodo pričeli konec tega meseca v Celju v prostorih Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje. P. R.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Občinski zbori proizvajalcev

nikov in direktorjev in 5 obrtnikov. Od tega števila kandidira samo 27 žena.

Starostni sestav kandidatov pa bi še kar odgovarjal, saj je do 30 let starosti predlaganih 50 kandidatov, med 30 in 50 letom starosti kandidira 195 kandidatov, nad 50 let pa le 9 kandidatov.

Premajhno število direktnih proizvajalcev in premajhno število žensk sta torej glavni pomanjkljivosti v kandidaturah za zbere proizvajalcev. Plenum Okrajnega sindikalnega sveta je to stanje dobro proučil in se v tej predvolilni dejavnosti obvestil sindikalne podružnice, da se razgovore s proizvajalci in pri volitvah glasujejo predvsem za direktne proizvajalce in za ženske kandidate. Kot omenjeno, je število žena v razmerju s moškimi kandidati mnogo preniko. Zato bi bilo prav, da pri volitvah vsaj te redke kandidate ne bi izpadle. Pozabiti ne smemo, da je v vsaki občini ter v vsakem podjetju mnogo vprašanj, ki jih lahko najuspešneje rešujejo ravno žene (socialni problemi, problemi zdravstva, šolstva itd.).

Za 100-odstotno in čimprejšnjo izvedbo volitev v zbere proizvajalcev je v

hladilnik) hladne vojne. Prekinitve diplomatskih stikov, s katero je Adenauerjeva Nemčija odgovorila na naše priznanje Vzhodne Nemčije, je za vsakega pametnega, poštenega človeka jasen dokaz, da je naša politika tista, ki kaže pravo pot v prihodnost. Nekaj podobnega kakor z Nemčijo je na Daljnem vzhodu razmerje med Kitajsko in ZDA, ki se kljub večim sejам Nanga in Johnsona v Zenevi ne odtaja. Italijanski general Vincenzo Pettiti pa bi rad, da bi razmerje med nami in Zapadom padlo na ledišče, češ Gomulka in Zuckov v Jugoslaviji, to pomeni, da je ruski medved omočil svojo taco v severnem Jadranu, na Balkanu pa bi se po njegovem ne smelo nič zgoditi proti volji Mussolinijevih generalov. Temp passati, signor Pettiti! Ta čas je že davno mimo. Za našo zemljo bi lahko rekli z grškim zgodovinarjem, da je vsa grobnica slavni ljudi, njihovo življenje pa ni vklesano zgolj v kamen tam, kjer so doma, marveč se je ohranilo in je vtikano v snovanje in življenje mnogih. Z istim Tukididom vemo, da je skrivnost sreče v svobodi, skrivnost svobode pa v pogumnem srcu, zato ne stojimo prekrižanih rok na svetu, marveč ga pomagamo naravnnavati k miru.

Naš zunanji minister je to mirovno politiko strnil v pet poštenih, odkritosrčnih tez. T. O.

občini Mozirje Kemična tovarna napovedala tekmovanje vsem podjetjem v občini. Zgledu Mozirjancem naj sledijo tudi druge občine.

PRED 40 LETI ZNAMENITI DNEVI OKTOBRSKE REVOLUCIJE

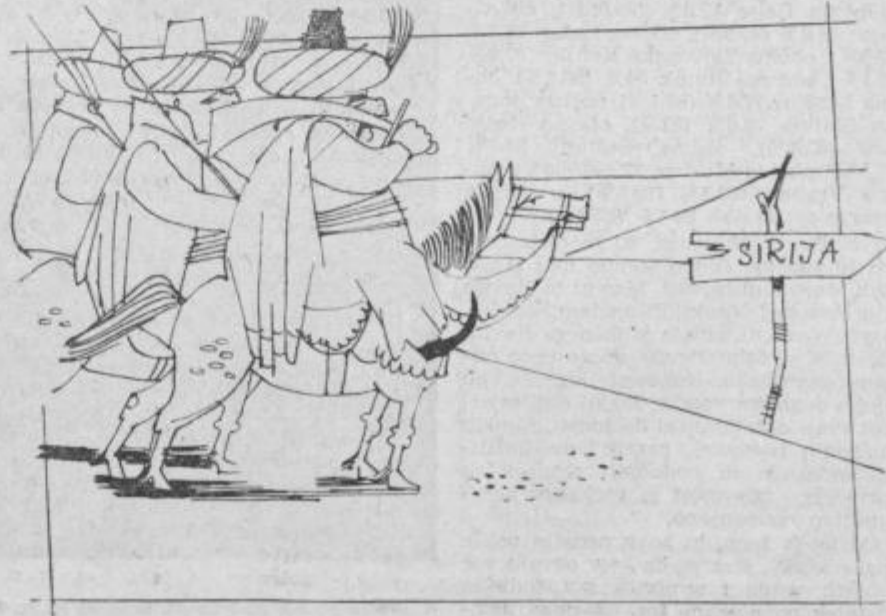
20. oktobra
Lenin nelegalno prispel iz Finske v Petrograd.

21. oktobra
Lenin opozarja partijo na nujnost takojšnje oborožene vstaje. »Vsako odlašanje pomeni smrt.« Predlaga konkretnen načrt vstaje.

23. oktobra
Zgodovinska seja CK boljševiške partije, na kateri je bila sprejeta Leninova resolucija o oboroženi vstaji. Resolucija poziva partijske organizacije, da vsa praktična vprašanja rešujejo s tega stališča.

25. oktobra
Pri Petrograškem sovjetu se formira Vojaško-revolucijski odbor kot legalni štab vstaje. Na čelu odbora: Podvojski in Antonov-Ovsjenko.

STARE NAVADE

Občni zbori sindikalnih podružnic so se pričeli

Ker so se pri letošnjih letnih občnih zbora sindikalnih podružnic, ki so se pričeli te dni, že pojavile nekatere pomankljivosti, smatra Okrajni sindikalni svet za potrebno, da opozori na nekatere značilnosti v zvezi z vsebinskimi in organizacijskimi pripravami.

Cestokrat se dogaja, zlasti v manjših kolektivih, da sindikalna podružnica izvede letni občni zbor kar po domače in se za to domačnost skriva nedemokracija. Ze v organizacijskih pripravah, med katere spada poleg delovnega programa tudi poročilo o delu sindikalne organizacije, ne bi smeli pozabiti na dobro izbiro kandidatov za vodstvo organizacije. Treba je predlagati in voliti družbeno-politično delovne ljudi, ki niso preobremenjeni s drugimi funkcijami, da bo organizacija res lahko imela koristi od njih. Skrbeti je treba, da se k družbeni aktivnosti priklene vse širši krog ljudi, pri tem pa nikakor ne smemo pozabiti na delavaljne in zmorne tovarišice ter mlajše delovne ljudi.

Nadzorni odbori sindikalnih organizacij morajo pred izvedbo občnega zbora sindikalne podružnice pregledati delo sindikalnega odbora, izvršiti finančni pregled ter sestaviti stvarno poročilo. Ker imajo na občnem zboru pravico pristopiti samo člani sindikata, ki imajo plačano članarino, naj nadzorni odbori poskrbe, da se odvde vsa zaostala članarina, istočasno pa je treba predpisano kvoto odvesti višjemu sindikalnemu forumu.

Vsem sindikalnim podružnicam, ki še nimajo uvedene blagajne vzajemne pomoči, Okrajni sindikalni svet priporoča, da jo uvedejo in naj se o tem vprašanju izjasi občni zbor.

Osnovna orientacija občnih zborov

sindikalnih organizacij in občinskih sindikalnih svetov naj bo jasno izražena v plodnem in razgibanem delovanju delovnih kolektivov, ki so prav v tem polumnem obdobju pričeli temeljiteje kot kdajkoli proučevati stvarne probleme, ki jih imajo organi družbenega upravljanja (organizacija procesa proizvodnje, vodstvo podjetja, plačni sistem, delovni odnosi, skrb za človeka itd.). Ker so vsa ta dogajanja tesno povezana z aktivnim delom sindikalnih organizacij, naj bodo občni zbori sindikalnih organizacij analiza aktivnosti sindikalnega dela. Če bodo na občnih zbora osvetlili vse te družbene probleme in jih prilagodili prilikam gospodarskega razvoja, se bodo jasno pokazali uspehi in pravilna stališča sindikalnih organizacij v aktivnem reševanju vseh gospodarskih problemov. To pa bo najboljša ocena sindikalne dejavnosti.

Uspešno izpolnjevanje mnogih nalog sindikalnih organizacij v bodoči poslovni dobi bo prav letos tembolj važno, ker so pred organe družbenega upravljanja postavljene tako široke družbene naloge, ki jih bo treba dosledno izvajati. Ze sam kongres delavskih svetov Jugoslavije je nakazal in postavil jasno orientacijo organov samoupravljanja. Zato je nujno material kongresa dosledno proučiti z organi upravljanja in sistematično uvajati ta stališča. Zanimivo bi bilo tudi proučiti, kako posamezni družbeni činitelji že uveljavljajo pri praktičnem delu priporočila kongresa in kako so se sindikalne organizacije lotile tega dela pri konkretnem reševanju gospodarskih problemov na področju občine. Na občnih zbora bo treba tudi kritično oceniti skrb organov občine za boljše življenjske pogoje zaposlenih ljudi.

Pištanj - najstarejši trg na Štajerskem

Je že tako na tem okroglem svetu, da ni vse, kar je največje, tudi najstarejše. Zgodovina je muhasta in včasih ne vemo, če ni celo krivična. Le pogledimo, kako je s to rečjo. Celjani se z mestnimi pravci ponašamo dlje časa, kot New Yorčani s prvo izseljeniško kolibo. In danes... Tam 10 milijonov ljudi, tu v belem Celju trideset tisoč. Pa vendar ima Celje starejšega konkurenta v vrsti srednjeveških trgov. To je Pištanj na Kozjanskem. Sicer je Celje kot Celeia in keitska naselbina slovelo že poprej, toda po preseljevanju narodov je domala izginilo, medtem pa je v središču kozjanskih pragozdov zrasklo srednjeveško naselje Pištanj, med gradoma Pailenstein in Hartenstein. Ta kraj je imel trške pravice v zgodnjem srednjem veku. Če lahko verjamemo pripovedovanju o slovenski plemkinji Hemi, ženi mejnega grofa Wilhelma v Celju, ki je začel graditi začetke celjskega gradu, se je le-ta,

Prijazen, predvsem pa znamenit je trg Pištanj na skalnatih rebrih nad prepadno sotesko...

ko se ni bila poročena, sprehajala po Pištanju, ki takrat ni bilo nič manj važno naselje kot Celje.

Pištanj se ponaša s »prangarjem«, ki je bil zgovoren srednjeveški znak trških pravic. Ob take kamnite stebre so privezovali tatove, goljufe, ubijalce in jih linčali. Takratni trg ni mogel biti veliko manjši od današnjega, kajti na tej strmini skoraj ni več mogoče postaviti še kakšno stavbo.

K članku o pasjih in mačjih repih!

Uredništvo je skupno z Okrajno lovsko zvezo raziskalo trditve v omenjenem članku ter ugotovilo, da ni res, da bi lovci v Celju rezali živim mačkam repe. Revno tako niso točne trditve iz laske občine, da bi lovci nepravičeno streljali pse, ki se nahajajo več kot 200 m od hiše ali več kot 50 m od lastnika. Če pa pes preganja divjad, ga mora lovec pokončati brez ozira na oddaljenost od hiše ali lastnika. Uredništvo

Koliko burnih dogodkov so Pištanjani gledali s svojega gnezda. Hune, Obre, Turke. Pozdravljali so mimohod puntarske vojske Matije Gubca, bili so priča propada fevdalne dobe. Oba bližnja gradova sta izginita, Pištanj pa je dočkal še veličastnejše dogodke. Edem največjih, pa tudi časovno najbližjih je bil pohod nove puntarske vojske. Neda- leč od tu so se na Štajersko prebijali borci XIV. divizije.

Zdaj doživlja to staro gnezdo na skalnatem rebru spet nove stvari. Kozjanske se tudi gospodarsko prebuja. Čez mesec, morda, bo Pištanj še bolj »degradiran«. Doslej so otroci »rinili v hrib«, ko so šli v šolo. Tudi ta šola ima menda dve stoletji za sabo. No, zdaj se bodo pištanjski otroci kmalu dričali navzdol, kajti v bližnji vasi Lisično bodo začeli graditi večjo in modernejšo šolo. Toda Pištanjani ne tožijo za »veljavno« v preteklosti. Le boljše ceste v dolino bi radi imeli. In prav imajo...

12 LET DELA OZN

(Nadaljevanje s 1. strani)

umakniti iz tujega ozemlja. Na predlog zastopnika naše države dr. Jožeta Brileja je bila sklicana izredna skupščina ter so bile zelo hitro zbrane oborožene sile OZN iz 10 držav s 4 kontinentov, med katerimi je tudi odred naše JLA. Tem oboroženim silam je generalni sekretar OZN Dag Hammarskjöld rekel, da ni njih poslanstvo, da bi se vojskovali, temveč, da služijo miru, pravici in redu pod avtoriteto Združenih narodov.

Naraščanje vloge Združenih narodov se očitno kaže tudi v tem, da je članstvo v tej mednarodni organizaciji naraslo od njene ustanovitve do danes od 51 kar na 81 držav ter je od novo včlanjenih držav lepo število onih, ki so si priborile samostojnost šele po ustanovitvi OZN ter z njihovo pomočjo. Tako je Gana zadnja država, ki je pristopila k OZN, nastala opolnoči 5. 3. 1957 in že po 48 urah je postala enainosemdeseta članica OZN. Toda še vedno je preko 170 milijonov prebivalcev nesvobodnih ljudstev, za katere OZN ustvarja pogoje, da se osamosvoje in kateri so, bodisi pod neposrednim skrbstvom Skrbniškega sveta OZN, ali pa pod skrbstvom držav, ki morajo poročati temu svetu in izvajati smernice, ki jih ta svet daje.

Res je, da je moč Združenih narodov bolj v tem, da vplivajo, kot pa v tem, da prisiljujejo. Vendar ta moč vplivanja na dogodke je zelo silna in postaja iz dneva v dan močnejša. Tudi je res, da Organizacija Združenih narodov še ni zabeležila vidnejših uspehov pri reševanju najvažnejšega vprašanja, t. j. glede razorožitve. Vendar pa je Generalna skupščina OZN postala visoka tribuna svetovnega javnega mnenja, kjer se bliži ostrina blokovskih razlik in kjer vedno bolj prihajajo do izraza glasovi malih in nerazvitih držav, zlasti pa onih, ki si žele same ustvariti prihodnost, brez vključevanja v bloke.

Upoštevaajoč zaključke, da ne more biti enakopravnosti med narodi in miru na svetu, dokler živi še 3/4 človeštva v revščini in bedi, je OZN dosedaj izvršila že mnogo važnih ukrepov za pomoč nerazvitim deželam. Tako je Mednarodna banka za obnovu in razvoj dala tem deželam že 3 milijarde 108 milijonov dolarjev dolgoročnih kreditov, brez kakršnihkoli političnih ali drugih obvez, kakršne zahtevajo navadno vesile ob dajanju posojil. Dalje je Svetovna zdravstvena organizacija, kateri prvi predsednik je bil Jugoslovian dr. Stamber Andrija, ustanovila preko 6.000 higienskih centrov in samo lansko leto je bilo cepljenih proti tuberkulozi nad 14 milijonov otrok. Mednarodni dečji fond, pri nas poznan po kratki UNICEF, je za prehrano otrok izdal lani preko 24 milijonov dolarjev. Zaostali deželam je OZN pomagala tako, da je dosedaj v te dežele poslala skoraj 7.000 strokovnjakov raznih strok, okoli 12.000 gospodarskim, tehničnim, zdravstvenim in drugim kadrom iz ostalih dežel pa je dala štipendije in preskrbela mesta, kjer se bodo, ali so se že, visoko usposobili v svojih poklicih.

OZN je dosedaj sprejela več deklaracij iz različnih področj, od katerih je brez dvoma najvažnejša Splošna deklaracija človekovih pravic. Kot vsaj delno paraliziranje atomskega oboroževanja vesil, je bila pod okriljem OZN ustanovljena Mednarodna agencija za nuklearno energijo, ki dela na tem, da bi se ta energija uporabljala za miroljubne namene. Seveda so še pomankljivosti in delni neuspehi pri delu OZN, ki izvirajo iz razlik med obema obstoječima blokoma držav, toda ideje miru na svetu, razorožitve, enakopravnega sodelovanja vseh narodov, pomoči zaostalim deželam ter mirnega reševanja vseh nastalih sporov, si vstrajno kričijo pot do vsega človeštva in čim dalje več je držav, ki z vso odločnostjo na tej mednarodni tribuni zagovarjajo ta načela, ne glede na interese enega ali drugega bloka.

Delež Jugoslavije za uresničevanje idej Združenih narodov je tako velik, da ga morajo priznati prav vse države. To se je pokazalo že večkrat, zlasti pa ob volitvah v organe OZN, ko so bili naši predstavniki izvoljeni v Varnostni svet, Ekonomsko-socialni svet, v Mednarodno sodišče itd., pa tudi ob izrednem zanimanju za govore naših delegatov. Zato mi Jugoslovani nismo ponosni samo na to, da stojita pred palačo OZN v New Yorku kipa našega umetnika Ivana Meštroviča, temveč zlasti na velik doprinos Jugoslavije pri delu in ustranjanju OZN in za zmago idej Združenih narodov na vsem svetu. Kajti politika Jugoslavije je lahko samo socialistična, v mednarodnih odnosih pa samo miroljubna politika aktivne koeksistence. Glede tega pa je predsednik Josip Broz-Tito, med drugim dejal tudi to-le: »Dosednja politiki miru in vsestranskega miroljubnega sodelovanja, bo Jugoslavija kot doslej, tudi v prihodnje storila vse za utrditev vloge in pomena Organizacije Združenih narodov!«

„ALPOS“ v Šentjurju proizvaja varilni prašek »VI-GA«

Tisti, ki varijo aluminij, sivo litino, baker in medenino, vedo, da bi brez nekoga posebnega prahu svojega dela sploh ne mogli opravljati. Ta prah smo do nedavnega uvažali, potem pa ga je začel izdelovati kemijski tehnik Viktor Gašper, profesor v industrijski šoli v Rušah. Prašek so izdelovali v okviru »Ljudske tehnike« in z njim zalagali precejšnji del našega potrošnega tržišča. Med drugimi je ta prašek uporabljala tudi šentjurska tovarna aluminijastega pohištva »Alpos«.

Naenkrat pa so dobave praška »VI-GA« iz Ruš prenehale. Industrijske šole se niso smele več pečati s proizvodnjo, da bi lahko gojenci posvetili več časa in pozornosti učenju. To je prav. Toda industrija, ki to kemično zmes potrebuje, je stala pred novim problemom. Tudi v Šentjurju so se morali spet orientirati na dobavo uvoženega praška.

Uvoženi prah pa je zelo drag in v šentjurski tovarni so začeli razmišljati, kako bi to stvar rešili. Stopili so v stik s tov. Viktorjem Gašperjem v Rušah. V soboto so se z njim pogodili, da pride v Šentjur, naslednjo sredo pa so v Šent-

jurju že vpisali med svoje proizvode varilni prašek »VI-GA«.

Vprašali smo varilce v šentjurski tovarni »Alpos«, kako so zadovoljni z novim proizvodom. Odgovor je bil popolnoma pozitiven. Da je popolnoma enakovreden inozemskemu in neprimerno boljši od tistega, ki so ga dobili iz Ljubljane.

Vprašali pa smo tudi direktorja tovarne in kemijskega tehnika tov. Gašperja, kako se bo proizvodnja tega novega izdelka obnesla. Povedali so, da se samo za šentjursko tovarno splašča obdržati to proizvodnjo, tem bolj pa še, ker je ta prašek nujno potreben mnogim drugim podjetjem, obrtnikom itd. Trg je drago cenesejša domačega izdelka in enake kvalitete že vnaprej zagotovljen. Tov. Viktor Gašper pa nam je pokazal priznanje novemu izdelku društva za varilno tehniko in Ljubljani, ki nosi v ime-nu začetne črke svojega iznajditelja.

Pranger v Pištanju. Na ta sramotilni stebler so privezali pridaniče in jih kaznovali. Danes se na železen obroč obesajo otroci, ki jim še na misel ne pride, kako trpke so bile ure za tiste, ki so kdaj res viseli ob tem steburu v časih, ko je »pranger« veljal še za edinevoljvni znak trških pravic.

Beležke z nedeljskih volitev Udmat - Bukovca - Kuretno

Malo, okusno urejeno volišeče pri gostini »Nagode«, so odprli točno ob določeni uri. Volišeče je urejevala volilna komisija ob podpori prijaznega gostilničarja in njegove neverjetno spodobne ljubke 11-letne hčerke Silve, ki je z vnemo in spretnostjo pomagala urediti volišeče v njegovi hiši. Tudi pripomba matere svoji mali Silvici: »Tudi našo trobojnico je potrebno zlikati,« je bilo Silvici kar jasno? Da že malo dekletce vse to zna, je mati odgovorila: »Uvedla sem jo v delo, ko je bilo še čisto majhno.«

Pred pričetkom volitev so najprej modrovali pred gostilno stražarji in kurirji tega volišeča. Vsi so bili »nared« in samozavestno in natanko izpolnjevali naloge.

Volilni odbor je potem prevzel ter odprl volišeče. Toda še prej so na oglu hiše čakale tri volinke. Pozoren sem bil od njih na najstarejšo. Bila je 71-letna Dacar Franciška, revna kočarka iz Udmeta. Povedali so mi, da je dosedaj še vedno volila in bila vedno prva na volišeču. Se bolj sem bil vesel, ko so mi povedali, da je za našo stvar in da je bila vselej vabljena od ženskega društva na proslavo 8. marca v Laško. Proslava pa se zaradi predolge poti ni udeleževala. Zato smo se odločili, da jo bomo za drugo leto pripeljali na proslavo 8. marca v Laško z avtomobilom. Skratka, tiha in predana ženska bo ob tem prazniku gotovo našla to, kar dosedaj ni doživela.

Ker so volivci teh krajev, ki so precej oddaljeni od volišeča — tudi po 1 uro hoda, sem le vprašal, kaj menijo o volilni udeležbi? Predstavljal sem si, da ne bo najboljša. Pa so mi odgovorili, da je »srednja«. Do sedaj je bilo po 65% in še nekaj tudi 'več. No, sem si mislil, najslabše sicer to ni, toda danes bo gotovo več. Sicer bomo pa šli nekateri »ponabititi« na dom, so rekli. Tako je bila do sedaj navada. Toda prav kmalu smo videli, da smo v zmoti. Ob osmih zjutraj je bilo že 32% in še in še so prihajali.

Nekdo je prinesel na volišeče radio. Volivci so prisluhnili poročilom, poskočnim polkam ter udarnim pesmitim.

S tem, da so uspeli dobiti v službo kem. tehnika tov. Viktorja Gašperja, so v tovarni »Alpos« pridobili tudi nov proizvod, ki bo hitro osvojil trg.

ZA DOBER KADER SKRBE

Občinski ljudski odbor v Sošanju je zadnja leta posvečal veliko skrb vzgoji dobrih kadrov. V tem oziru ne zaostajajo naše gospodarske organizacije, posebno kmetijske zadruge, ki pošiljajo mladino v kmetijske in njim sorodne šole. Do sedaj jih štipendirajo dvajset. Občinski odbor pa daje petindvajsetim dijakom štipendije. Devet jih obiskuje učiteljske, pet univerzo, ostali pa srednje tehnične in ekonomske šole. Zeleti je, da bi tudi novi občinski odbor posvečal kadrom vso svojo skrb

Pred občnim zborom PD „France Prešeren“

Predno se bo okoli 500 aktivnih članov ljudskoprosvetne skupnosti, kakršno predstavlja PD „France Prešeren“ zbral k polaganju zaključnega računa o dosedanem delu in k sprejetju načrta za novo sezono, so morali biti opravljeni pregledi dela po posameznih društvenih sekcijah, po toriških, na katerih se ljudskoprosvetno udeležujejo posamezne desetine „Prešernovcev“. Ti pregledi in obračuni so bili opravljeni pred dnevi. V naslednjem podajamo nekaj utrinkov s teh ljudskoprosvetnih zborovanj.

NALOGA ŠT. 1: NOVA GLASBILA!

Kot prvi so se 5. t. m. namesto k vaji zbrali k letnemu občnemu zboru godbeniki. Opravljeno delo „Prešernovih“ godbenikov zasluži nedvomno več pozornosti in moralne ter gmojne pomoči. Po številu nastopov so nam v preteklem letu igrali zaradi večjega slavnostnega razpoloženja povprečno vsak teden po enkrat, za kar je bilo potrebnih kar 316 vaj. Godba se ponaša z vedno večjim številom mladih ljudi, zlasti odkar imajo društveno glasbeno šolo. Prihodnje leto bo godba zabeležila 50-letnico ustanovitve. Gre torej za jubilej najstarejšega godbenega ansambla v zgodovini Celja. Priložnost je tedaj, da se končno izpolni obljuba glede nadomestila dotrajanih, petdeset in več let starih glasbil z novimi. Koliko bolj veselo bi zvenela naša koračnica v novo polstoletje!

IMENITEN STAN NALAGA TUDI POSEBNE DOLŽNOSTI!

Drugi po vrsti, ki so pelagali obračun čez preteklo delovno leto, so bili pevci (6. t. m.). Po zaslugi prizadevanja pevovodje Jožeta Koresa se je zbor ponovno uveljavil kot upoštevanja vreden reprezentant mesta Celja na področju vokalne glasbe. To je dokazala vrsta nastopov v Celju in okolici, med katerimi so predvsem samostojni koncerti bili deležni najbolj laskave strokovne ocene. Da pa bi zbor lahko dostojno predstavil domačo pesem tudi izven ožje domovine na gostovanjih, ki jih ima zbor v načrtu, pa bo potrebna še krepkejša članska zavest, večja disciplina pri obiskovanju vaj, pa tudi nekaj dotoka novih moških pevskih moči.

NA SREČO: TAMBURAŠKA SEKCIJA MLADINSKA SEKCIJA

Dne 14. t. m. je imela svoj občni zbor društvena tamburaška sekcija. Sodeč po starosti njenih članov je to dejansko širša mladinska sekcija društva in je že v tem zagotovilo za njen nadaljnji razvoj in rast. — Beseda o dosedanem in bodočem delu, ki je bila na občnem zboru izrečena ni bila izbrana in govorniška; bila je mestoma nerodna, toda zato tem bolj odkrita in pristna, zrcalo tihe in poštene ljubezni do tamburaške ljudske glasbe. Spriču odselitve se je število članov nekaj znižalo, vendar je po izjavi dirigenta Janka Hočvarja še vedno zaostanost za kvalitativno izvajanje pod pogojem, da bo članstvo redno posečalo vaje. V preteklem poslovnem letu so imeli „Prešernovi“ tamburaši 18 nastopov v Celju in okolici, deloma samostojnih koncertov, deloma sodelovanj na raznih proslavah; njihov glasbeni repertoar je obsegal 41 del, ki so bila 140 krat izvajana. Vrednost „Prešernovih“ tamburaških sekcij podpira tudi dejstvo, da je ona še vedno celica, odkoder se širijo vzpodbuda, zglede, organizacijski napotki in pomoč vsem ostalim tamburaškim orkestrom v okraju, ki jih je sedaj že blizu 20.

UMETNIŠKO DELO ZA 100 DIN!

Končno se je zbrala (17. t. m.) k občnem zboru še „Prešernova“ likovna sekcija. To je mala akademija celjskih akademskih slikarjev ter slikarjev-amariterjev, ki v prostovoljni delovni skupnosti razvija dalje njihove umetniške

spodobnosti in nagnjena ter s številnimi, rednimi razstavami pospešuje zanimanje za likovno umetnost že deseto leto po vojni. V tem poslanstvu se je letos rodil sklep o organizaciji loterije umetniških del. Vsakdo, ki mu je pri srcu lepa umetnost bo lahko za 100 din — toliko bo veljala srečka — sodeloval pri tej akciji, katere končni namen je zbrati prva sredstva za bodočo celjsko galerijo. Srečni izžrebanci pa bodo za mal denar prišli do kvalitetnega umetniškega dela. Zrebanje bo še letos. — Izredna zamisel, ki jo lahko naša javnost le pozdravi in se ji polnoštevilno odzove. G. G.

Nocoj se nam bodo predstavili mladi slovenski pesniki in pisatelji

Slovinci smo ljubitelji književnosti, zlasti še naše izvirne proze in poezije. S posebnim zanimanjem pa zremo na vrste mladih oblikovalcev umetniške besede, kajti v njih vidimo ljudi, ki bodo s svojimi ustvaritvami ohranili poznejšim rodovom pestro sliko današnjega časa, življenja naših ljudi, istočasno pa bomo morda med njimi zasledili tudi take, ki nam bodo predstavili duh generacije, ki vedno hitreje stopa v ospredje.

Težko je že danes napovedati, kaj si lahko obetamo od literarnega večera, ki ga bodo nocoj priredili v Celju sodelavci Revije 57. Revija 57 je naslednica „Mladinske revije“ in „Besede“. Kdor pozna razvojno pot teh dveh revij, kdor jih je ves čas zvesto spremljal, bo prav gotovo še bolj radoveden, kaj nam vedo in kaj namo hočejo povedati predstavniki mlade generacije slovenske književnosti!

Na literarnem večeru v dvorani sindikalnega doma se nam bodo predstavili: Peter Božič, Janko Čar, Andrej Hieng, Jože Hudeček, Marjan Rožanc, Dominik Smole, Jože Snoj, Gregor Strniša, Mirče Sušmel, Veno Taufer, Dane Zajc in Ciril Zlobec.

Torej dokaj pestra vrsta. Med njimi je nekaj znanih, na literarnem polju že zelo renomiranih imen, ki jih morda že tudi osebno poznamo. Druge, kaksno jih zasledili samo na straneh Revije 57, bomo lahko spoznali nocoj.

Upajmo, da bo nocojsnji večer dal odgovor na marsikatero vprašanje, ki nas zanima. Število nastopajočih pesnikov in pisateljev vsekakor že samo po sebi odgovarja, da je Revija 57 postala pristojejša za širši krog sodelavcev, da se je odkrivala, če pa to ne, potem vsaj razširila „stalni ansambel“, ki je bil tako

Prodamo

5 dobro ohranjenih gum z obroči,

premer 7,50 x 20 cm za kmečki voz.

Informacije pri Trgovskemu pod.

»ZELEZNINA« Trbovlje

Eno minuto s Sokratom - privatno

Na »privatnem« odru ga nisem videl še nikoli in pošteno sem se začudil, ko me je prijatelj opomnil: »Ne čakaš ti Lojzeta Potokarja?« in mi pokazal postavnega možaka v plašču, klobouku in očalih! Ne, očala res nisem pričakoval.

»Strašno se mi mudi«, je rekel. »Morda v četrtke?« In že jo je hotel »potegniti«.

No, navsezadnje sva se pobotala za razgovor, ki ne sme biti daljši od ene minute. Ena minuta, me je prešinilo in vprašanja so mi kar zaplesala po glavi.

»Celjska predstava? Moram reči, da sem zelo zadovoljen. Z igralci sem se dobro razumel. Pokazali so maksimum, če pomislim, da časa za vaje pravzaprav sploh ni bilo.

Publika? Presenetila me je. Takega sprejema res nisem pričakoval. Vaši gledalci so popolnoma enakovredni ljubljanskim. To sem čutil. Ne veste, kako se to dobro čuti na odru in priznati moram, da je bil moj Sokrat pri vas boljši kot v Ljubljani.

V soboto je bila v celjskem gledališču premiera Platonovega dela »Poslednji dnevi Sokrata«. Kot Sokrat je nastopil znani gledališki pa tudi filmski igralec LOJZE POTOKAR. Predstava je doživela izreden uspeh. Publika je z večkratnim navdišenim plaskanjem ob odprti sceni in na koncu zahvalila za izreden umetniški užitek. Lojze Potokar je z zaviljivo rutiniranostjo interpretiral »maratonski« tekst in z redko vidno umetniško silo tudi v Celju dokazal, da njegovega Sokrata upravičeno pristojevalo med najpopolnejše odrske kreacije slovenske gledališke kulture. Potokarjev Sokrat nam bo ostal v lepem spominu. Prav je imel nekdo: »Sokrat igra! Ne! Ni igral — on je!«

V soboto je bila v celjskem gledališču premiera Platonovega dela »Poslednji dnevi Sokrata«. Kot Sokrat je nastopil znani gledališki pa tudi filmski igralec LOJZE POTOKAR. Predstava je doživela izreden uspeh. Publika je z večkratnim navdišenim plaskanjem ob odprti sceni in na koncu zahvalila za izreden umetniški užitek. Lojze Potokar je z zaviljivo rutiniranostjo interpretiral »maratonski« tekst in z redko vidno umetniško silo tudi v Celju dokazal, da njegovega Sokrata upravičeno pristojevalo med najpopolnejše odrske kreacije slovenske gledališke kulture. Potokarjev Sokrat nam bo ostal v lepem spominu. Prav je imel nekdo: »Sokrat igra! Ne! Ni igral — on je!«

Celje? Poznam ga že od prej. Mesto mi je strašno pri srcu in vedno z nekim posebnim veseljem pridem sem.

»Boste še kdaj prišli gostovat v Celje?«

»Rad. Zelo rad bom prišel in upam, da kmalu. — Zdaj, kaj naj še povem? Igralci — dobri, publika — sijajna, gledališče — čudovito, Celje — lepo, jaz — zadovoljen, oprosite — čez tri ure moram že na pot iz Ljubljane v Novi, kjer snemamo film in...«

In že ga ni bilo več. Kdo bi si mislil, da minuta tako hitro mine. Nekaj sem še skoraj vpil za njim:

»Ljubljana, Novi, film. Kakšen film?« Naenkrat sem ugotovil, da je še neznan — oho, usodni poklic — bi jih rad zvedel. Pa kaj, minuta je minuta. Drugič, sem pomislil, mi gledališki in filmski igralec Lojze Potokar ne bo tako hitro ušel. TIG

RAZSTAVA umetniške fotografije v Celju

Med najagilnejše fotoamaterske klube v Sloveniji spada brez dvoma Foto klub Emajl v Celju. To priznanje mu je izkazala Foto-kino amaterska zveza Slovenije s tem, da mu je poverila organizacijo V. republiške razstave umetniške fotografije od 5. do 20. oktobra v Celju. Za dejstvo samo, da je bila ob tej priliki hkrati tudi V. razstava kluba samega, priča o izredni vztrajnosti, marljivosti in dovršenosti v tej stroki naše ljudske tehnike.

Razstava je bila razdeljena na dva dela: v republiško in v razstavo Foto kluba Emajl v Celju. Pri republiški razstavi je bilo zastopanih 16 foto klubov, od katerih so štirje razstavljali tudi barvno fotografijo (Kidričovo, Ljubljana, Maribor in Foto klub Celje).

V klubskih razstavah so bili zastopani tudi inozemci in sicer: Avstrija, Italija, Poljska in Portugalska.

Posebna žirija iz vrst najboljših strokovnjakov je po oceni razstavljenih del podelila posebne nagrade: zlate, srebrne in bronaste medalje in diplome. Zlato medaljo sta prejela Jože Malj in Edvard Primožič, oboje člana Foto kluba Ljubljana. Poleg dveh diplom, ki sta jih prejela člana Foto kluba »Graditelj« Ciril Debeljak in Foto kluba Emajl Drago Dolžan, sta prejela bronasti medalji še France Peršak in Drago Dolžan za color fotografiji. Celjani so nagradili posamezne klube in člane raznih klubov s fotografsko opremo in diplomami. Med njimi so tudi Celjani Ciril Debeljak, France Peršak in Drago Dolžan.

Nad 300 fotografskih posnetkov v črno-beli in bavnri tehniki je obiskovalce

razstave naravnost očaralo. Izbrani motivi iz vsega sodobnega življenja ljudi in narave, gospodarske tehnike, svetlobe in sence so vzbujali občudovanje naše fotografske umetnosti. Puharjev prehodni pokal je prejel Foto klub Ljubljana.

Zanimiva konferenca o širjenju mladinske knjige v celjskem okraju

Naša najagilnejša izdajateljica mladinskih knjig in časopisov založba »Mladinska knjiga« je pred kratkim priredila v Celju konferenco za poverjenice ali zastopnike mladinskega tiska v posameznih občinah. Za celjski okraj nečastna je bila ugotovitev, da je glede širjenja mladinskih knjig in listov zdrknil od drugega, pred dvema letoma, sedaj na predzadnje mesto v republiki Sloveniji. Tega dejstva niso kriva samo premajhna proračunska sredstva za mladinske knjižnice na šolah, marveč tudi prešibka iniciativa posameznih poverjenikov in nekaterih učiteljskih zborov.

Od ene strani terjamo izdajo čim več pripravnih in poučnih knjig za mladino, od druge pa vidimo, da jih učitelstvo mnogih šol ne pozna in jih zato tudi ne more priporočati. Med redki zbirkami so najpopularnejše zbirke »Čebelica« za najmlajše bralce, »Sivni galeb« za srednje in višje stopnje, zaklad pravljic »Zlata ptica« in »Konдор« kot izbrano čtivo pri pouku slo-

venskega jezika. Učiteljem in učencem pri pouku zemljepis in zgodovine je zbirka potopisov »Globus« nepogrešljiva. Za uvajanje politehnične vzgoje (ročno delo) je zbirka »Igra in delo« na šolah nenadomestljiva. Poljudnoznanstvene knjige, posebno pa zbirka »Iz življenja živali« so vsaj za učitelje neprecenljiv pripomoček pri uvajanju šolske reforme.

Na konferenci smo dobili občutek, da bomo v tej smeri kmalu dosegli vidnejši napredek.

ŠOLA ZA STARŠE na I. osnovni šoli v Celju

Na zadnjem roditeljskem sestanku na I. osnovni šoli v Celju kot uvod stika med šolo in starši v novem šolskem letu, je napolnilo veliko telovadnico nad 600 roditeljev, kar pomeni okrog 80 % roditeljev vseh obiskujočih učencev. Prostora je seveda zmanjkalo, zato so mnogi z nezadovoljstvom odšli.

Nepričakovano številen obisk staršev priča, da smo na pravi poti. Šola in dom sta neločljiva celota. Ne samo to. Zboru so prisostvovali tudi člani Šolskega odbora, ki v imenu družbe upravljaajo šolo kakor delavski sveti svoja podjetja.

Referatu šolskega upravitelja tov. Marijana Jerina o šolski reformi in po navodilih za tekoče šolsko leto, je sledila zelo živahna razprava roditeljev, kar pomeni, da je za reformo živo zanimanje. Nova osemletna šola naj prinese v šolske prostore novo življenje. Učenci naj postanejo aktivni sodelavci pri pridobivanju koristnega znanja, ne pa kot pasivni poslušalci učiteljeve besede, to je nekdanjega verbalizma.

Da bi tudi domača družinska vzgoja pomagala šoli k čim popolnejšem oblikovanju mladega rodu, so starši sklenili ustanoviti Šolo za starše. Za uvod je učitelj tov. Alojz Gobec predaval o materinski vzgoji; pri tem je opozoril na tipične lastnosti dobre in slabe materinske vzgoje z željo, da bi bila domača družinska vzgoja najboljše pomočnica poklicnim vzgojiteljem.

Pred sklepom sestanka je bil na novo izvoljen Pionirski starešinski svet.

STARŠE V SOLE!

Na roditeljskih sestankih v Velenju so tudi najrazličnejša predavanja o vzgoji otrok. Zanimanje za to novo obliko vzgojnega izobraževanja je bilo na prvem predavanju okoli 200 staršev. Po vsej verjetnosti bodo ta predavanja postala redna in to vsak mesec enkrat.

UMETNOST ALI KIČ

Namesto odgovora

Umetnost in kič sta dva pojma, ki se izključujeta, čeprav nista vedno nikoli popolnoma razmejena, se formalno dotikata, sta pa v bistvu strogo in jasno ločena. Umetnina je ona stvaritev človeškega duha, ki izžareva kreativno moč ustvarjalca, zato deluje na gledalca sušestvovno in mu nekaj pove, kič pa je eno delo — ne stvaritev — človeških rok, ki kopira bodisi vzore ali pa tudi samega sebe, ničesar ne pove, ker nima nobene vsebine, zato pa hoče ugajati povprečnemu okusu, saj je namenjeno predvsem prodaji. Prvo je izpoved, drugo konvencionalnost, prvo je pesem v barvah in oblikah, drugo jecljanje, prvo je umetnost, drugo obrtnjara. Seveda z besedo obrtnjara nočem žaliti obrt, ki izdeluje uporabne predmete, ali umetno obrt, ki dela estetsko ali celo umetnostno dognane uporabne predmete; zahtevam pa na vse one izdelke, ki niso uporabnega, ker naj bi bili izpovednega značaja, ki pretendirajo na naslov umetnine, pa niso umetnine, ker ne nosijo v sebi nobene doživljenjske in ne kažejo nobenih sledov borbe za poglavljenim barvnim ali formalnim umetnostnim izrazom, z eno besedo niso ničesar drugega kot več ali manj spretno izdelana, z zlaganim razpoloženjem napolnjena platna, katerih kvaliteten nivo omejuje avtorjevo samozadovoljstvo ali pa splošni, na žalost ne posebno visoko razviti splošni okus.

Pod pojmom »splošni okus« seveda ne razumem samo okus podoželana, ampak tudi okus meščana, ki je navadno prežet z aprioristično renesančno-bidermajersko estetiko in zahteva od likovne umetnosti epsko pripovednost, lirčno, včasih sentimentalno nadahnjeno razpoložljivost ali pa fotografsko vernost.

Kiča je pri nas mnogo, dokaz da likovno še oddale nismo vzgojeni niti dozorili. Srečujemo ga v pisarnah in stanovanjih, po podjetjih in v trgovinah, kjer ga čisto celo javno prodajajo, srečujemo ga v palačah in v kmečkih hišah, vidimo ga na razstavah in v javnih lokalih... Povsod ga je mnogo in stal nas je ter nas še vedno stane velike vsote denarja, resnična umetnost pa vegetira. Kaj češ z njo? Draga je in težko razumljiva! Zahteva duhovni napor. Pri nas je videti še vedno važnejši od vsebine! Na primer: namesto umetnine, ki upodablja katerega naših državnih, političnih ali kulturnih voditeljev se pri nas še vedno raje kupi par mavčnih odličkov, ki so mrtvi in čestokrat podobni karikaturnam, večinskih pa celo tako škanadalozno slabi, da bi bilo treba tako »producenta« kot kupca poklicati pred sodišče zaradi razžaljenja državne časti. Poglejmo v izložbe nekaterih naših trgovin, kjer prodajajo kičaste, neokusne predmete, ki hočejo čestokrat imeti celo umetno obrtno znamko, ali predmete široke potrošnje,

ki so grobih, pogosto nepraktičnih oblik. Oglejmo si aranžmaje prirediteljev in opremo prostorov, kino-reklame in posebno pogosto plakate, pa se bomo povsod našli prevečkrat srečali s pomanjkanjem in nezgojenostjo okusa, povsod bomo našli na področju, ki meje na kič. Ker se pa pri temu čestokrat pojavljajo umetnostne pretenzije, je treba odločno povedati: ni vsako manipuliranje z barvami ali aranžerskimi pripomočki že tudi umetnina.

Najočitnejše nastopa kič seveda na izključnih področjih likovne umetnosti, pri slikarstvu in kiparstvu. Tu imamo čestokrat priliko videti dela, ki meje na razgledničarstvo, barvno fotografijo ali pa geometrično vajo, pri čemer seveda ne smemo kiča istočeviti z iskrenimi izpovedmi otroških, etnoloških ali tudi umetnostnih primitivov. Mejo med obema tvorita vedno ista faktorja: kreativna moč ali izpovedna iskrenost! Seveda nočem trditi, da je resnična umetnost enovita, dandanes recimo samo »moderna« (zgrešen pojem, ki pa je bil vedno na svecih onih, ki so zaostali v razvoju), saj je lahko zajeta v vse oblike od realizma do abstrakcije, z dodatkom seveda, da je danes, ki je moderna znanost razbila vizuelno materijo v sestave atomov in delcev energije, že težko povedati kaj novega v realističnih ali celo verističnih formah. Naj je nekaterim prav ali ne, svoji dobi je pač treba poiskati svoj izraz. Resnična umetnost se za ta izraz bori — čeprav ni rečeno, da ga vedno najde; kič pa se za njega sploh ne potruži, ker ga rabi, saj bazira na najsplošnejšem,

zaozalem okusu, katerega izrablja — posebno v naši prelomni dobi — za svojo prosperiteto. Umetnost je porod nečesa novega, čisto trenutno še ne splošno umrljivega; kič pa je masovna produkcija že davno preživelega ter v bistvu nikoli živega.

Iz teh razlogov je preširoko uporabljane pojmov umetnost, umetnina, umetnik itd. zgrešeno. Danes hoče biti vsak umetnik: amater, ki igra ali slika, pevec v x-zboru in dirigent, kavarniški violonist in jazz-trompetist, vrhunski nogometist in filmski statist. To hotenje samo dokazuje, da pri nas niso opredeljeni pojmi: umetnost, umetnina, umetnik. Virtuoznost, vigranost, spretnost, gibčnost, če niso združeni z resnično doživljenjsko, nikoli niso bili in ne bodo umetnost, amaterizem in reprodukcija ne umetnina in vsak »umetnik« ne umetnik. Umetnost je kreativnost, umetnina s formami, barvo ali toni zajeta kreacija, umetnik pa oni izjemni človek, ki služi kot vzvod med enim in drugim. Zato je želiti, da omejimo razpisniško tituliranje, ki samo dokazuje našo samozadovoljnost, površnost, bahaštvo in pomanjkanje globljega, kulturnejšega odnosa do resnične umetnosti. Število umetnin in umetnikov se bo s tem sicer zmanjšalo, umetnost pa bo s tem le pridobila, saj bo naša v naši življenjski sredini ono zvišeno mesto, ki ji pripada. Čas je namreč dozorel, da preidemo v kulturo iz kvantitete na kvaliteto in se zazremo v obzorja človeške bodočnosti. Umetnost pa naj bo naš kašipot tjakaj! Jože Turk

ŽIVLJENJE NA NAŠI VASI

V šentjurski občini živimo od zemlje

— Nikar ne mislite, da bo izgradnja nove tovarne »Alpose« v Sentjurju bistveno spremenila oblike gospodarskega življenja v občini. Vsekakor bo razširitev industrijskih zmogljivosti imela pozitiven odraz pri nas, toda v prvi vrsti bo kmetijstvo še vedno predstavljalo glavno panogo. Sentjurska občina bo vedno ostala izrazito kmetijsko področje, pa naj se industrija še tako razširi...

Tako je povedal dosedanji predsednik šentjurske občine in na nedeljskih volitvah na novo izvoljeni odbornik novega občinskega zbora tov. Peter Hlastec, ko smo ga vprašali, kakšen bo gospodarski razvoj šentjurske občine v bodočih letih.

In res. Če vzamemo v roke perspektivni načrt za razvoj kmetijstva v občini in če obenem primerjamo dosežanje uspehe v tej smeri, bomo spoznali, da v šentjurski občini nameravajo vprašanje kmetijstva kar najbolj krepko reševati. Ze do sedaj so marsikaj uredili, toliko več pa nameravajo v prihodnjih letih sprito ugodnosti, ki jim jo nudi družba s povečano skrbjo in razpoložljivimi sredstvi za razvoj kmetijstva. Perspektivni načrt obeta, da bo v nekaj letih kmetijstvo v tej občini dajalo večje koristi, kot si lahko danes predstavljamo. Vse to pa ne bo mogoče urediti z administrativnimi ukrepi. Nekdo bo moral prebiti led konservativnosti na vasi.

PIONIRSE NALOGE DRŽAVNIH POSESTEV...

Kmečki človek je realist. Verjame le to, kar vidi, kar sam privedi in občuti. Marsičesa so se naši kmečki proizvajalci, predvsem pa najnaprednejši med njimi, že privadili. Vsekakor pa večina kmetov ve, da je treba pripraviti zemljo do tega, da bo dajala več in da je zato treba pametneje gospodariti.

Vsekakor pa so državna posestva poklicana, da kotkrat čisto resno in jasno zavzemajo pionirske položaje v razvijanju kmetijskega gospodarstva. V šentjurski občini so štiri državna posestva: Slom-Ponikva, Loka pri Zusmu, popolnoma nov obrat na Planini in posestva kmetijske šole v šentjurju. Ta posestva so po srečnem naključju teritorialno v zelo različnih področjih občine in bodo lahko v svojem okolju z vzorom služila kot ogledalo vsem okoliškim vasem.

Poglejmo torej, kakšne načrte imajo ta posestva:

Državno posestvo Slom-Ponikva bo investiralo okoli 20 milijonov dinarjev. Razširiti nameravajo hmeljske nasade od dosedanjih 12 ha še za 8 in pol ha. Če zimo bodo zgradili strojno remizo in odprt hlev za 50 glav plemenske živine. Z odobritvijo krčenja nekaterih gozdnih parcel bodo sedanjo sadno plantažo v obsegu 7 ha razširili še za nadaljnjih 9 ha. To posestvo bo v bodoče proizvajalo hmelj in sadje, z močno čredo pa bo tudi pomembno živinorejsko središče.

Na Planini v tem času delajo s polno paro pri urejevanju popolnoma novega kmetijskega obrata. V Marofu pri Planini bo v kratkem začelo obratovati izrazito živinorejsko posestvo. Posestvo ima arondirana zemljišča splošnega ljudskega premoženja in nekaj zemlje, ki jo je sedaj imelo posestvo iz Rimskih Toplic. Zgradili bodo nove hleve, v katerih bodo vzgajali mlado plemensko živino sivorjave pasme. Posestvo bo imelo nad 80 ha travnikov in pašnikov ter 50 ha gozda. Na tem posestvu bo vedno od 100 do 120 glav živine. Poleg živinoreje bo posestvo imelo tudi obsežne ribežlove nasade.

S podobno dejavnostjo se bo v bodoče pečalo tudi državno posestvo v Loku pri Zusmu. Tu bodo preuredili hlev, obno-

vili sadovnjake in zasadili nov nasad ribezla.

Posestvo kmetijske šole v šentjurju bo obdržalo nekoliko več panog, to pa zaradi potreb praktičnega šolanja gojencev. Ta šola bo v kratkem postala ena najpomembnejših kmetijskih in gospodarskih šol pri nas. Tudi tu bodo

Sentjurju nameravajo zgraditi kmetijsko servisno postajo po najmodernejših principih, kjer bodo kmetje dobili vse za moderno proizvodnjo in kjer bodo lahko svoje pridelke prodajali in vskladili. V tej zgradbi bo tudi strojna servisna delavnica, semenarna, umetna osemenjalnica in podobno. Ker bo v

Ze nekaj tednov »s polno paro« delajo šentjurska mlekarja. Obrat vodi tovariš Ferlež, ki je dal del opreme in stavbo na razpolago zadrugi, ki je obnovila stroje in poslopje. Mlekarja predela veliko mleka, čeravno je njen obseg na prvi pogled razmeroma majhen.

zgradili nov hlev, in, če bo obljuba okraja izpolnjena, bomo lahko kmalu na tem posestvu obdobju doslej najboljše pasmo molznic — frizike.

SENTJURSKA »SAVINJSKA DOLINA...«

Brez šale. Če bi namesto geografskih mej vzeli za obeležje Savinjske doline njen svetovnoznani hmelj, potem se ta dolina ne nahaja pri Celju. V šentjurski občini bodo v kratkem času imeli nad 100 ha hmeljišča, predvsem pa na področjih Blagovne, Primoža, Dramelj in Ponikve. Dosedaj je v občini okoli 30 ha s hmeljem posajenih zemljišč. To zimo in na pomlad bodo zasadili nadaljnjih 70 ha. Kmetje, ki bodo imeli polovico predvidenih hmeljišč, z državnimi posesti vred pripravljajo zemljišča. Pojavile so se sicer težave. Primanjkuje jim mehanizacije za globoko oranje, predvsem buldožerjev »Fiat«. Vzporedno z razširitvijo hmeljišč bodo morali graditi sušilnice. Do sedaj so zgradili štiri sušilnice po 16 m² sušilne površine in dve po 8 m². Treba pa jih bo zgraditi toliko, da bo na vsake 3 ha hmeljišča po ena sušilnica. Vredno je omeniti, da bo nad polovico hmeljišč imelo žičnice.

CILJ KMETIJSKE SKUPNOSTI: PLANTAŽNI SISTEM...

V polnem teku so tudi priprave za ustanovitev raznih kmetijskih skupnosti. Najbližji so jim načrti nekaterih sadjarskih skupnosti, ki bodo v kratkem začele urejevati prve velike plantaže sadja. Tako bodo v Slivnici uredili 17 ha skupnega sadovnjaka, v Zusmu 6 do 7-hektarski nasad višenj, v Dramljah 6-hektarski skupni sadovnjak. V Blagovni pa nameravajo urediti največji skupni hmeljarski nasad v okraju. Vzporedno z povečano proizvodnjo kmetijskih pridelkov, ki bo taki obsežni akciji sledila v najkrajšem času, bo treba urejevati vse druge stvari. V

Predvolilni razgovor

Že enajst let uspešno gospodarji

Kmetijsko gospodarstvo Slom pri Ponikvi meri preko 200 ha. Glavne panoge gospodarstva so živinoreja, sadjarstvo in poljedelstvo. Upravnik tega gospodarstva, tov. Karel Podbregar kandidira v zbor proizvajalcev v volilni enoti za vasi Uniše, Slom in Brezje. Na Slomu že 11 let uspešno gospodarji, zato so mu volivci zaupali kandidaturu. Naš sodelavec je obiskal tovariša Podbregarja in mu v zvezi s kandidaturo postavil nekaj vprašanj.

»Vaši najvidnejši letošnji uspehi?«

»Letos smo obnovili upravno poslopje, na Slomu in Ponikvi postavili novi hmeljski sušilnici, uredili pet novih družinskih stanovanj za naše delavce. Za dosego višjih hektarskih donosov letos nismo tekmovali, vendar smo pri žitaricah dosegli približno 30 centov na hektar. Ponosni smo predvsem na pet silosov z zmogljivostjo 220 m³.«

»In načrti za prihodnje leto?«

»Zaradi visokega donosa hmelja bomo prihodnje leto povečali hmeljske površine še za 9 ha. Zgradili bomo nov odprt hlev za 40 krav-molznic na Slomu. Nabavili bomo tudi novo molžno napravo in si uredili mlekarjo. Za obdelavo hmeljskih nasadov bomo kupili 2 trak-

torja. Na Slomu nameravamo urediti tudi novo sadno plantažo na površini 7 hektarjev.«

SPREJMEMO DVA MLAJŠA TRGOVSKA POMOČNIKA POLJUBNE STROKE

Plača po tarifnem pravilniku. Nastop takoj.

Pismene ponudbe oddati osebno upravi Trgovskega podjetja »Jugoteknika«, Celje, Stanetova ul. 2

Pozor! Za denar gre

Vsako jesen obravnavajo okrožna gospodarska sodišča večje število sporov v zvezi s sklepanjem dobavnih pogodb za sadje, zelenjavo in še nekatere druge kmetijske pridelke, ki se radi hitro pokvari. Prenekatera podjetja in zadrugi ne vedo, kako je pravzaprav treba postopati pri sklepanju pogodb, odpremi in prevzemu blaga. Zato nekaj kratkih pojasnil:

Pogodbe se lahko sklepajo na več načinov, tudi telegrafsko, telefonsko itd. V vsakem primeru pa je treba paziti, da ponudnik in prejemnik sestavita pismen dokument, ki bo v spornih primerih zelo olajšal delo gospodarskega sodišča, predvsem pri ugotavljanju bistvenih sestavin pogodbe.

Največkrat pa podjetja in zadrugi sestavljajo pogodbe s posredovanjem trgovskih agencij, kar je najhitrejši in najbolj praktičen način. Sklepanje pogodb se zelo poenostavi, ker imajo trgovske agencije svoje posredovalnice po vsej državi in s tem pregled nad vsem tržiščem. Ker se dogovori po navadi sklepajo po telefonu, pride večkrat do sporov, ker se zgodi, da ena od obeh strank zanika veljavnost pogodbe, če se ji medtem ponudi boljše prilika za kupčijo. Upoštovati moramo, da je pogodba sklenjena že takrat, ko obe stranki jasno in točno preko posredovalne agencije izrazita svojo voljo. Povrnost in malomarnost nemalokrat pripeljeta do hudih sporov.

Pri prevozu blaga je treba paziti, da se določila pogodbe točno izvedejo. Sadje, zelenjava in ostali kmetijski pridelki se po navadi pošiljajo po železnici, zato je važno, katera postaja (nakladalna ali namembna) je določena za prevzem blaga, to pa predvsem zaradi odgovornosti za poškodbo blaga med prevozom. Če na primer mora poslati prodajalec blago na namembno postajo, mora poskrbeti za primerno embalažo in vagon, da bo kupec lahko prevzel nepokvarjeno blago. Za škodo med prevozom je odgovoren prodajalec.

Pri prevzemu blaga ga posebna komisija pregleda in sestavi zapisnik. Če se to ne da storiti na postaji, je treba pregled opraviti kar najhitreje in čimprej. Kupec mora proti nepravilnostim in neskladnostim s pogodbo ugovarjati takoj, ko je pri merjenju, tehtanju ali štetju to ugotovil. Če ne gre za kazniva dejanja, je rok za pritožbe največ 6 mesecev.

Prodajalec je odgovoren za napake tudi če po prevzemu, če te napake izvirajo iz vzroka, ki je že prej obstajal. Važno je, da kupec takoj ugovarja, ko odkrije napake pri blagu, če pa tega pravočasno ne stori, trpi škodo sam.

Če so bile pri prevzemu blaga ugotovljene napake in je kupec takoj o tem obvestil prodajalca, lahko kupec

razdere pogodbo, zahteva izpolnitev pogodbe (drugo blago), znižanje cene ali pa odpravo napak v določenem času, seveda če je to mogoče. Vselej pa lahko kupec terja odškodnino.

Če je dal kupec prodajalcu blago na razpolago, ga mora hraniti na prodajalčeve stroške in nevarnost, ali pa ga dati v javno skladišče; če to ni mogoče, pa osebi, ki jo na kupčevo zahtevo določi gospodarsko sodišče. Če pa blago ni primerno za shrambo, ga lahko kupec proda na prodajalčeve stroške (gospodarsko sodišče mora v tem primeru dati svoje privoljenje).

To so najosnovnejša določila, ki jih mora vedeti vsak uslužbenec gospodarske organizacije, ki je pooblaščen za sklepanje pogodb, odpremo in prevzem blaga. Treba je pripomniti, da je predsednik Višjega gospodarskega sodišča LRS določil izvedence iz posameznih panog gospodarstva za posamezne okraje. Seznam teh izvedencev je bil objavljen v Uradnem listu LRS, št. 1, dne 19. 1. 1956. Vsaka gospodarska organizacija lahko pokliče takega izvedenca v komisijo, ki ugotavlja stanje blaga pri prevzemu. Na ta način bo delo komisije vsekakor veliko bolj sigurno, kupec in prodajalec pa bosta storila vse, kar je potrebno za pravilno izpolnitev pogodbe. S. A.

USPEHI IN TEŽAVE PODJETJA LIP SENTJUR

Lesnoidustrijsko podjetje Sentjur bo letos zrezalo približno 500 m³ hlodovine za plemeniti furnir in približno 8000 m³ trdih listavcev. Podjetje zaposluje 137 delavcev in za razliko od drugih podjetij nima težav s stanovanjskim vprašanjem. Kakih 10 delavcev si je že postavilo lastne hiše.

Delavci delajo po normah in jih 100 odstotno dosegajo. Surovine dobiva podjetje iz Hrvaške in doma, žaga pa samo trde listavce. Na zalogi ima vedno po 2000 m³.

Podjetje se bori še z marsikaterimi težavami. Predvsem mu primanjkuje primernega prostora za skladišče, obrat pa stoji na močvirnatem svetu. Letos so izvažali največ v Italijo, Nemčijo, Madžarsko, Izrael, Egipt, Oman, Holandijo, Anglijo in Rusijo. Domači trg je odkupil le 20%.

Se letos bo podjetje dobilo nov furnirski stroj s škarjami in brusilnim strojem. Tudi furnirica in umetna sušilnica bosta letos gotovi.

CELJSKI TEDNIK

V VBAKO HIŠO!

ŽENA IN DOM

Marica Frece-Zorkova:

Delež žena NOV ni bil majhen

Ob prihodu Nemcev v Celje, so vse imenovane tovarišice našle svoje pravo mesto. Pri vseh se je večalo število propagandnega materiala. Junija 1941 je Hermini sporočila Kosovel Maščka, da je sosed Zupanc našel v drvarnici letake in šel z njimi na gestapo. Hermina je sedla na kolo, da prepreči sestanek, ki bi moral biti pri njej uro kasneje. Komaj je odšla, je že bila hiša obkrojena od gestapovcev. Ze naslednji dan jo zato srečamo na Reševni, med borci I. celjske čete, kjer je bila že tudi Hribarjeva Jožica. Hermina je začela kmalu nastopati v sedadah, hodila je na izvidnice, ter se udeleževala vseh napadov; tako je sodelovala tudi pri požarni akciji na Bežigrad. Ko se je morala I. celjska četa premestiti k Farčnik Jožetu na Teharje, so z njo vzdrževale vezo Dečman Štefka, Prezelj Marija, Frece Marica, Novak Pepca, Jezernik Tončka in Trbovšek Tončka.

Ob sprejetju sklepa, da se I. celjska četa združi s Savinjsko, je prejel vsak svojo dolžnost. Hermini je bilo naročeno, da pripravi perilo za pot. Ko je kmalu za tem stopila nekaj korakov proti potoku, je zaslišala strel, kateremu so sledili divji rafali. Nemudoma se je obrnila in dejala gospodinji, naj reče, če pride kdo v hišo, da so prišli ponoči in da jih ne pozna. V naglici si je nadela predpasnik in ruto od gospodinje, ter začela iz koša, ki je stal v kotu sobe, prazniti jabolka.

V bojazni, da je ne zapazi, je hitro krenila proti gozdu. V tem je zaslišala močan hrup avtomobilov. Kljub jesenski mrazu je skočila do pasu v vodo, se plazila za grmovjem, ponovno pregazila vodo in skočila v gozd. Vsa izmučena in mokra je prišla v šentjur, odkoder je bila kmalu poslana v Loče, da si pozdravi posledice močnega prehlada. Toda tu jo je doletelo izdajstvo, morala je v zapor in nato v koncentracijsko taborišče Auschwitz.

V tem času je tudi mesto Celje doživljalo grozotne dni. Partija je v skoro brezupnem položaju zbrala krog pošteni Slovencev in z njimi nadaljevala organiziran odpor. Sedež Mestnega komiteja KPS za Celje je bil v hiši Marice

Rodetove, v Jenkovi ulici. Sem so se stekale vse poti. V sodelovanje je bilo vključeno vedno več žena in deklet, ki so opravljale kurirske posle, pomagale pri tehničnih, zbirale razni material, skrbele za bivališča ilegalcev itd.

V tem času je Celje pomenilo središče narodnoosvobodilnega gibanja na Stajerskem. V njem so se zadrževali in prihajali člani PO, ilegalci in kurirji iz Ma-

ribora, Pohorja, Zasavske in Savinjske doline.

Pomembno mesto je pripadalo Julki Betki Cilenškovi, ki je bila sekretarka Okrožnega komiteja. Zadrževala se je do odhoda v partizane največ v Migojnicah in vzdrževala vezo z mestnim komitejem in ostalimi. Za povezavo sta skrbeli še javki pri trgovki Cilki in Kranjčevi mami, kamor je lahko prišla le skozi okno za hišo, da je ne bi opazil nezanesljiv človek.

Vse do izdaje se je v Celju zadrževala Ivanka Uranjek-Angelca. Svoje bivališče je imela pri mami Marice Rodetove, Nerač Dori, v Aškerčevi ulici. Po njeni srečni poti v Krško, kjer je bila izdana in ustreljena, je del njenih nalog prevzela Nada France. V Celje je prišla po nalogu Dušana Kvedra in se skrivala pri družini Frecetovi. To mlado dekle je hodilo oblečeno v nemško nacionalno nošo, kite so bile spletene v germansko frizuro, okoli vratu pa ji je na srebrni verižici visel kljukasti križ.

Razen Nade-Lizl, so vzdrževale vezo s Celjem še: Slava Klavora, Štefka Stibler-Mica, Greta Ranzinger-Hilda, Matilda Kralj-Greta, Sonja Oman-Darja. Za celjski bližnji okoliš pa so te posle opravljale Romana Serak, Milica Gabrovec-Lenka, Marija Prezelj, Fanika Suhar in Marica Frece. V ostale naloge je bilo vključenih še nešteto žena, od teh so bile najbolj znane Majda in Marica ml. Rode, Ančka Berlski, Minka v trgovini Božič, Dana Ročnik, Kristina Kohne, Ančka Kočarjeva, Silva Gabrovec, Sorčan Milica itd.

Ob prvi veliki izdaji, ki jo je 29. okt. 1941 sprožila v Celju kurirka Sonja Oman iz Maribora, je ostalo le malo teh tovarišic na svobodi. V zaporu so se znašle: Nada France, Marica Rode, Dana Ročnik, Tratnikova iz Zagrada, Minka od Božiča, Kristina Kohne, Štefka Gabrovec, Ančka Rebov in več drugih. Milica Gabrovec in Marija Prezelj pa sta izvedeli pravočasno o izdaji in sta pobegnili v Ljubljano. Ranzingerjeva in Kraljeva sta kmalu kapitulirali, se pridružili Sonji Oman in postali izdajalki — sodelavki gestapa. V zaporu sta nadaljnje izdaje preprečevali z omogočanjem razgovorov med zapornicami paznici Lipovškova in Hauptmanova.

Aretacija je imela težak odraz v organizaciji, a le kratkotrajen. Ker je padla v čas, ko je bila po zaslugi junaške smrti Slave Klavore preklicana smrtna kazen za ženske, so ostale tovarišice na svobodi kmalu pridobile nove sodelavke.

Skoro vse so bile po mučenjih v zaporu odvedene v Auschwitz ali Rawensbrück. Pomladi leta 1942, se je znova zrušil plaz. V zaporu je bilo več kot 30 aktivistk, med njimi ponovno Marica Rode in gospodinjska pomočnica Micka, njena mama Neradova, hčerki Majda in Marica. Vse so bile odpeljane v Auschwitz, od koder se jih je vrnilo zelo malo.

Organizacija sama je bila zaradi močno okrnjenega števila sodelavcev tako oslajena, da se je okrepila šele poleti 1943, ko so prišli v bližino mesta prvi partizani.

Andrej Svetek, 60-letnik

V nedeljo bo praznoval svoj življenjski jubilej ljudski poslanec v republiškem zboru proizvajalcev in predsednik občine Celje, tovariš Andrej Svetek. Jubilat ima za seboj pestro življenje, izpolnjeno z nesebičnim in požrtvoval-

lu pa je bil imenovan za predsednika Okrajnega LO Celje—mesto. Od februarja 1948 uspešno vodi kot direktor Železarno Store in je tudi od lanskega leta predsednik celjske občine.

Tov. Svetek je bil znan kot agilni razredni in kulturnoprosvetni delavec v delavskih vrstah v prejšnji Jugoslaviji. Pri zadnjih republiških volitvah je bil izvoljen v republiški zbor proizvajalcev, je član predsedstva Zveze Svobod in prosvetnih društev LR Slovenije, predsednik Okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev Celje ter predsednik DPD Svoboda Celje. Za njegove zasluge ga je DPD Svoboda Store izvolila za častnega člana na zadnji letni skupščini.

Zaslužnemu tovarišu Svetku iskreno čestitamo k njegovemu življenjskemu jubileju in mu želimo, da bi še dolgo let aktivno delal in sodeloval med nami za nadaljnji socialistični razvoj na področju naše občine in našega okraja.

aim delom v naprednih delavskih vrstah pred vojno in z neutrudljivim delom na kulturno-prosvetnem, gospodarskem in drugih področjih v naši svobodni socialistični domovini.

Tovariš Svetek je bil rojen 27. oktobra 1897 v Mostah pri Ljubljani, kot sin železničarja. Ljudsko šolo je obiskoval v Ljubljani. Zelje je postati ključavničar in zaposlil pri Strojnih tovarnah in livarnah za mesto učena. Ker njegov brat Franc pri oblasteh ni bil dobro zapisan zaradi sodelovanja pri stavki ključavničarskih vajencev, ga v uk niso sprejeli. Zato je končal nižjo gimnazijo, pozneje pa dvorazredno trgovsko šolo.

Po vrnitvi iz italijanskega ujetništva leta 1919 je delal v Tajništvu socialistične stranke, po razkolu te stranke pa je bil nameščen pri OUDZ v Ljubljani. Ves čas je sodeloval v strokovnem razrednem gibanju. Pozneje je bil nameščen kot lesni manipulanti v Laškem. Kmalu je bil odpušen, ker je organiziral športno delo izključno med delavci. Pozneje je bil zaposlen v Tovarni emajlirane posode. Toda leta 1938 so ga tudi odpustili zaradi sodelovanja in organiziranja stavke. Nato je vse do druge svetovne vojne vodil Tajništvo razrednih sindikalnih organizacij v Celju in delavsko prosvetno društvo »Vzajemnost«.

Med okupacijo je bil v Ljubljani ter je od ustanovitve OF aktivno sodeloval in podpiral narodno osvobodilno gibanje. Po osvoboditvi je najprej nastopil mesto v Tovarni emajlirane posode, nato je bil na Krajevnem sindikalnem svetu, kma-

CENE NA CELJSKEM TRGU V TEM TEDNU

Cene v oklepaju veljajo za privatni sektor.

Krompir 13—14 (15—17), čebula 44—76 (60—80), česen 130—160 (180—200), fižol v. 80 (60—80), fižol n. 56 (50—60), fižol str. — (50), solata 30—50 (50—60), špinača 90 (100), cvetača 40—50 (40—80), radice — (100), zelje gl. 10—14 (16—25), zelje rib. 46 (45—50), repa sv. — (15—20), repa rib. — (30—40), pesa 25 (30), ohrovt 25 (30), petršilj 40 (40—60), korenje 30—35 (30 do 60), koleraba 20 (30—40), slive suhe 320 (—), gobe suhe 2000 (2000), gobe sveže — (150—350), redkev 30 (30—40), rozine 340 (—), marmelada 100 (—), paradizni kosa. 440 (—), limone 300 (—), orehi celi 220 (200—220), mleko — (36), maslo — (450—520), skuta — (140) šmetana — (200), med v glazih 225 (—), jajca 21 (20 do 24), kure — (600), pšenica — (50—60), koruza — (45—50), oves — (40), ječmen — (40—45), hruške 70 (60—80), jabolke 50—70 (50—80) grozdje 120—130 (50—80), jed. buče — (15—20), paradizni k 30 (25 do 35), paprika 30 (25—30), kis — (40), feferoni 80 (100), hren — (100—120), zelena 40 (60), kostanj 50 (40—55), kutine — (60) fige suhe 160—200 (—), por 40 (60), jagode — (250), ribe — (140).

Gibanje prebivalstva

V času od 12. do 29. oktobra 1957 je bilo rojenih 15 dečkov in 25 deklic.

Poročili so se:
Franc Teichmeister, elektrovarilec iz Prosenjakova in Jožeta Franz, babica iz Celja. Janez Lukman, pom. delavec iz Lavca in Helena Jesek, evličarka iz Celja. Ivan Prolinik, ključavničar iz Celja in Francička Friek, trgovska pomočnica iz Sotvidna p. Grobelnem. Hinko Herič, šofer iz Spodnjih Hoč in Teresija Jager, administratorka iz Celja. Albin Vrečar, strugar iz Jožeta Gajšek, šivilja, oboja iz Bukoviška. Milan Kunšek, strazar iz Stor in Teresija Plahuta, bolniška strožnica iz Celja. Franjo Jurnar, sidar in Silva Brenca, pom. delavka, oboja iz Celja. Felika Goršček, nadzornik progte iz Radeč in Jožeta Matek, knjigovodkinja iz Zidanega mosta. Ciril Metod Kovac, skladiščnik iz Luke pri Planini in Martina Matek, trg. pomočnica iz Bučke.

Umrli so:
Ivana Brezovšek, gospodinja iz Celja, stara 58 let. Danica Mlakar, otrok iz Laškega, stara 7 dni. Tomo Janjotović, upokojenec iz Rimskih Toplic, star 55 let. Marija Olga Trobiš, solarka iz Rožnega vrha, stara 18 let. Jože Kukavica, tesar iz Celja, star 55 let. Marija Rečnik, otrok iz Starih Slemen, stara 1 leto. Franc Florjan, otrok iz Prekopa, star 1 dni.

V poslovanje Stanovanjske uprave naj bi posegla čvrsta roka

Članek »Pred zakonom je vsak enak«, je dal pobudo za polemiko. Pri pisanju tega sestavka sem se dobro zavedal, da je poslovanje Stanovanjske uprave težavno in nevaležno delo. Res pa je, da ni brezhibno, saj se je o tem že mnogo pisalo in razpravljalo.

Vse nezadovoljstvo in očitki na račun Stanovanjske uprave bi odpadli, če se ne bi delale izjeme. Po podatkih Stanovanjske komisije je res okoli 20 primerov vselitve brez odločb. Po sklepu bi jih morali deložirati, pa so še vedno v »prijaznih« stanovanjih. Postavlja se vprašanje: je to zato, ker so ti pri srcu nekaterim na Stanovanjski upravi? Če so — zakaj?

V Trnovljah je nekaj primerov težkih stanovanjskih prilik. Vsa prizadevanja in prošnje so si polomile zobe ob »Ni stanovanj«. Na pobudo SZDL terena

Trnovlje so gostilniški lokal preuredili v stanovanjske prostore v prepričanju, da se s tem pomaga najpotrebnejšim. Toda stanovanjska uprava je kar na svojo roko z odločbo vselila dve družini. Ničesar nimamo proti njim, zanimala nas pa je, kam bi jih vselili, če se lokal ne bi preuredil.

Na obronkih delih mesta je več primerov, da se iz hiš privatnih lastnikov družine izsele, lastnik pa potem s stanovanjem razpolaga po svoji volji in ga največkrat tako preuredi, da ni več primeren za bivanje. Do tega ne bi prišlo, če bi se Stanovanjska uprava pravočasno povezala s Prijavnim uradom in terenskimi organizacijami. Pa tudi odnosi med njo in Stanovanjsko komisijo naj bi se uredili.

Samo s sklicevanjem na astronomske številke prošnje in tarnanem, da ni stanovanj, se stanovanjska stiska ne rešuje. Mislim, da bi morala delo Stanovanjske uprave vzeti v svoje roke čvrsta roka.

O. J.

ALI JE RES? MLADINSKI DOM TONČKE ČEČEVE V CELJU SE NAJ REORGANIZIRA

Po še nepotrjenih vesteh smo zvedeli, da je Svet za socialno varstvo občine Celje, sklenil reorganizirati sedanji Mladinski dom Tončke Čečeve v Gaberju. Kakšna bi naj bila ta reorganizacija doma? Postane naj dnevno zavetišče.

Bivši »Dom igre in dela« po osvoboditvi je nastal zaradi nujnih potreb. Vzgal je otroke brez staršev, torej vojne sirote; dalje otroke obojestransko zaposlenih staršev in take otroke ki ne uživajo primerne družbene vzgoje. Poleg tega je ta dom nudil streho za delavski predel mesta prepotrebne- mu Otroškemu urtu.

Vse iz vzgojne naloge opravlja ta dom še danes. V mladinskem domu se vzgaja okrog 50 šoloobveznih otrok (polovica osnovnošolskih in polovica dijakov) in okrog 40 otrok v novoustanovljenem urtu.

Dom je v urejenem stanju, saj mu je republiška inspekcija in družbena uprava izrekla popolno priznanje. Če je umestno razdeliti otroke sredi šolskega leta med rejnike, ki naj nadomestijo poklicne vzgojitelje, je pomisleka vredna.

POGOVOR O VREMENU

Nestanovitna jesen in mrzla zima

Za noben letni čas ni toliko ugibanj kot ravno za zimo. Pogovori o njej se prično pri prvem jesenskem deževju in trajajo celo do pozne spomladi.

Naša meteorologa Ante Obuljen in Boris Koljički sta skoraj popolnoma nasprotnega mnenja glede prognoze za letošnjo jesen in zimo. Prvi meni, da bo jesen zelo vlažna in deževna z malim številom lepih in toplih dni, drugi pa je popolnoma nasprotnega mnenja, da bo jesen lepa in blaga do polovice novembra. Obuljen pričakuje močnejši mraz že konec oktobra. Glede zime pa meni, da bo letos nastopila zelo zgodaj ter da bo bogata s snegom in mrazom.

Boris Koljički je bil bolj precizen. Na njegovih kartah je bilo jasno začrtano lepo vreme vse do 20. oktobra, nakar bo prišlo do deževja, severnih vetrov, jutranjih zmrazil in na koncu meseca do prve močnejše ohladih, prve dni novembra pa naj bi zopet nastopilo suho in toplo vreme.

Nato bo vreme vse tja do 10. decembra spremenljivo. Menjajali se bodo topli in hladni dnevi. V tem obdobju bo temperatura padla pod ničlo, toda prava zima bo nastopila šele pozneje. V tem času je pričakovati poleg mrzlih vetrov tudi rahle snežne padavine.

Pravi in to zelo huđ začetek zime Koljički predvideva po 10. decembru. Takrat bo živo srebro v termometru padlo deset stopinj pod ničlo. Bo mnogo snega ter mrzlih severnih in vzhodnih vetrov. Proti koncu decembra se bo vreme ne-

koliko popravilo in temperatura se bo dvignila. Nato bo nastopil zopet sneg in mraz.

Vendar Koljički meni, da zima na splošno ne bo mrzla, temveč bo zelo spremenljiva.

Vse te prognoze, ki so se doslej v glavnem že uresničile, Koljički oslanja na teorijo vpliva sončnih peg na klimo. »Mi se sedaj nahajamo,« je rekel Koljički »v obdobju največje aktivnosti sončnih peg, ki vplivajo, da imamo na zemlji velike temperaturne razlike. Kot poleti nismo imeli dolgoletne vročine, temveč skoraj idealno razvrstitev padavin, tako ne bomo imeli niti zime z dolgoletnim mrazom in snegom.«

»Razen tega,« je dodal Koljički »se nahajamo v vlažnem obdobju, ki je začelo leta 1954 in bo trajalo do leta 1966.« Zaradi tega Koljički meni, da se nahaja kmetijstvo v zelo ugodni situaciji, saj bodo v vsem tem obdobju donosi vedno normalni in celo višji, nikakor pa ne pod večletnim povprečjem.

Ta prognoza, vsaj kar se tiče prihodnjega leta, ima vse izgleda, da se uresniči. Kajti oba meteorologa predvidevata mrzlo zimo ter mnogo snega. In to je prav tisto, kar kmetijstvo rabi. Odviamo je sedaj le od kmetovalcev, da zadnje lepe dni do maksimuma izkoristijo za globoko oranje in jesensko setev.

Dvomov ni. Upoštevaajoč izjave teh dveh, pa tudi inozemskih meteorologov, bo letošnja zima začela zgodaj, bo bogata s snegom in zelo hladna. S. S.

Prometne nesreče

VINJENI ŠOFER IN TEMA V TEHARJIH

Te dni se je v Teharjih pripetila lažja prometna nezgoda. Voznik G. J. je s tovornim avtomobilom zaradi nepredvidne vožnje in delne vinjenosti zavozil v občestni jarek, zadel v propust ter nato še v električni drog, katerega je prelomil. Zaradi trčenja v drog je poškodoval električno omrežje, na katerem je nastala precejšna materialna škoda, poleg tega pa je bila vsa okolica Teharja ta večer brez luči. Na avtomobilu je bila neznatna škoda, šofer pa je ostal nepoškodovan.

OB TRČENJU STA SE TEŽJE POŠKODOVALA ...

Pred dnevi se je na Teharski cesti pripetila težja prometna nezgoda. Kolesar Z. J. se je peljal iz Celja proti domu v štrici s P. J. Iz smeri Rogatca je privozil motorist P. A. s sopotnikom, pravilno po desni strani ceste. Ker je vinjeni kolesar Z. J. vozil po levi strani, je pred motoristom hotel prečkati cesto in zavozil v motorista. Ob trčenju sta dobila težje KAJ JE TU NARobe?

Vse. Prvici se sploh ne spodobiti klepetati po vogalih, kajti to je običajno znak, da »diskutanti« nimajo preveč dela, drugič je pa to proti vsem prepisom, če se kolesarji spravijo na »sejo« kar sede na kolesih in to na najbolj prometnih križiščih. Če pa morajo potem plačati globo, pride na vrsto tista čudna »latinska« zgovornost.

poškodbe motorist in kolesar, lažje pa sta bila poškodovana sopotnik in kolesar, ki je vozil pravilno po desni strani.

ZA VOLANOM JE ZASPAL

Pred kratkim se je v Dobrteši vasi pripetila težja prometna nezgoda. Inozemski voznik težkega tovarnega avtomobila s prikolico je peljal hlo dovino v smeri Ljubljane. Med vožnjo je voznik zaspal, zavozil preko ceste, pri tem podrl občestni smernik, jabolko, zavozil preko poljske poti in se naposled ustavil na travniku. Avtomobil s prikolico je bil domala uničen, prav tako pa je tudi prikolica močno poškodovana. Vozar in sopotnik sta bila malenkostno poškodovana, skupna materialna škoda pa znaša okoli 3.000.000 din.

ZAVORE SO MU ODPOVEDALE

V Medlogu, pri železniškem prelazu, se je te dni pripetila lažja prometna nezgoda. Voznik tovornega avtomobila iz Maribora je peljal iz Ljubljane proti Celju. Ko je privozil v bližino železniškega prelaza in opazil, da je prelaz zaprt, je hotel vozilo ustaviti, vendar mu zavore niso delovale. Zavozil je v prvo zapornico, jo prelomil, vozilo pa je obstalo na skrajni levi strani ceste ob progah. Prav v tem trenutku je privozil mimo vlak. Materialna škoda znaša okoli 50.000 din.

Kronika nesreč

Franc Draškovič iz Huma ob Sotli je padel s kolesom. Pri padcu je utrpel pretes možganov in tudi druge poškodbe na glavi.

Marija Perc iz Lopate pri Prevorju je pomagala pri oranju. Pri delu ji je plug razrazil levo nogo.

Jakov Kosi iz Griž je padel po stopnicah. Pri padcu si je zlomil nogo. Posestnika Jožeta Šketa iz Irnave pri Gomilskem je konj v hlevu udaril s kopitom v glavo. Poškodba je bila tako huda, da je Šketa po dveh dneh umrl.

Tudi Andreja Potočnika iz Ponikve je udaril konj v glavo in ga težko poškodoval.

Pri padcu s kolesom je utrpel težke notranje poškodbe Stanko Vrečar iz Braslovca. Nezavestnega so pripeljali v bolnišnico.

Ludvik Kvas iz Smarja pri Jelšah si je pri padcu z motorjem poškodoval nogo.

Pri padcu si je zlomil ključnico Gerhard Delpin iz Rogoške Slatine.

Po konjiški občini

TRGATEV V KONJIŠKI OKOLICI

se bliža koncu. V tem tednu trgajo grozdje samo še tisti vinogradniki, ki žele imeti res dobro in kvalitetno vino, ki ga bo moč lažje ter boljše prodati. Lepo vreme preteklih tednov je omogočilo, da je grozdje pridobilo še precej na svoji sladkobi. Trta pa je letos zelo dobro obrodila.

JESENSKA SETEV PA SE BLIŽA KONCU

V zadnjih tednih so kmetje lahko v suhem spravili z njiv krompir in koruza, posejali so ječmen, pšenico in rž, tako da do sedaj ni bilo posebnih ovir, ki bi ta dela otežkočala. Na polju je sedaj še deloma repa, korenje in pesa, ajdjo pa je močno pomorila silana konec septembra in v začetku oktobra.

V KONJICAH SO ODKUPOVALI JABOLKA PO 50 DIN

Prodaja sadja je bilo v teh tednih glavno delo vseh sadjarjev in sploh tistih, ki imajo kaj sadnega drevja. Spriče tega, da sadja letošnje leto v mnogih krajih sploh ni bilo, je bil ta pridelek toliko dražji. Nakupovalci so hodili iz raznih krajev, tako da je cena jabolkam in drugemu sadju vsak dan rasla. Boljše vrste so v Konjicah odkupovali okoli 50 pa tudi do 60 dinarjev za kg. Če upoštevamo izkušnje preteklih let potem še sedaj lahko postavimo vprašanje, po kakšni ceni bo to sadje kupil zadnji potrošnik? Ne vem, če ne bo ta cena ob prevozu par desetlet ali morda par sto kilometrov višja od cene pomaranč, ki jih uvažamo iz dežel Bližnjega Vzhoda!

Blizu tega močvirja, pravzaprav ribnika, nameravajo zgraditi enega največjih hmeljskih nasadov v šentjurski občini. Nekateri menijo, da bi utegnula megle, ki je te vodne površine povzročajo, škodovati hmeljskim rastlinam. Med tem pa so ribiči že precej investirali. Vsekakor se bodo prizadeali, če bo to potrebno.

V ŠALEŠKI DOLINI

REORGANIZACIJO TRGOVIN

bo izvedla posebna komisija, ki je bila ustanovljena pri Svetu za gospodarstvo šoštanjske občine. Trgovine, ki so bile doslej v sklopu kmetijskih zadrug, bodo prevzele nove organizacije.

PRIPRAVE ZA OBLETNICO

Oktohrske revolucije so se v šoštanjski občini že pričele. Pripravljajo akademije v Velenju, Šoštanju in Smartnem ob Paki, v vseh ostalih krajih bodo pa manjše proslave.

DVA VISOKA OBISKA

Pred kratkim je obiskala Velenje delegacija društva žena iz Hrvatske, Srbije, ki sta jo vodili tov. Bakaričeva in Stamboličeva. Navzoča je bila tudi Vida Tomšičeva. Gostje so bile prijetno presenečene nad razgibano dejavnostjo v hitro razvijajočem se rudarskem mestu.

Velenje je obiskal tudi poljski minister za delo g. Stanislaw Zawadsky. Spremljal ga je dr. Jože Potrč in druge vidne politične osebnosti.

USPEL INSTRUMENTALNI KONCERT

je bil pred kratkim v Velenju. Priredila ga je glasbena sekcija velenjske Svobode, kot gost pa je nastopil tudi celjski Komorni zbor pod vodstvom prof. Koresa. Poslušalci so bili navdušeni nad izvedbo. Dvorana je bila nabito polna.

ZNANJE... ZNANJE...

Velenjska in šoštanjska izobraževalna sekcija sta razpisali tečaj za knjigovodstvo, nemščino, angleščino in esperanto. Ljudska univerza pa je pripravila 12

predavanj iz prosvete, zdravstva, gospodarstva, politike in prirodopisa. Potrebno bi bilo še nekaj denarnih sredstev, da bi delo lahko uspešno potekalo. Lep primer razumevanja je pokazal občinski Sindikalni svet, ki je prispeval 10 tisoč dinarjev.

SOLA ZA ODRASLE

bo po vsej verjetnosti pričela delovati v Velenju že 1. novembra. Gojenci se bodo lahko spoznali s snovjo nižje gimnazije. V prvi oddelek bodo hodili tisti, ki še nimajo 4 razrede osnovne šole, v drugem bodo predavanja obsegala gradivo prvega in drugega razreda gimnazije, v tretjem pa se bodo pripravljali za izpit čez tretji in četrti razred gimnazije. Obisk šole bo po vsej verjetnosti zele velik, ker bodo le tisti, ki bodo uspešno opravili izpite na tej šoli, lahko obiskovali tečaje za prekvalifikacijo.

VSAK SE NE UČI LAHKO

Na velenjski osemletki so uvedli razred za težko vzgojljive otroke, ki jih vodi strokovna učiteljica. Problem teh otrok je s tem vsaj delno rešen. Pričakujejo dobre rezultate.

V KMETIJSKO-GOSPODARSKO

šolo se je v Velenju doslej vpisalo 14 gojenk v prvi letnik in 6 gojencev in 10 gojenk v drugi letnik. Za vpis bi morale biti več zanimanja, ker je ta šola edina oblika pošolskega izobraževanja kmečke mladine, ki se lahko spozna z različnimi strokovnimi predmeti, kot so gospodinjstvo, kuhanje, zadržništvo, sadjarstvo, hmeljarstvo itd.

PO PRIPOVEDOVANJU PROF. CVETKA ŠČUKE

Drobci spominov na slavne dni Oktobrske revolucije

Poleg upokojenega rudarja tov. Franca Horvata, ki se je kot Celjan v letih 1914—1918 udeležil velikih revolucionarnih bojev v Rusiji in prehodil po dolgem in počez neizmerne ruske stepe, poznamo Celjani že enega udeleženca teh slavnych revolucionarnih bojev — akademskega slikarja, prof. **Cvetka Ščuka**, ki živi med nami že polnih 23 let.

Spomini sicer bledijo in se odmikajo, vendar je strahotnih in močnih doživetij taka kopica, da jih ob mojem nepričakovanem obisku prof. Ščuka ni mogel »kronološko urediti« in mi je postregel samo z beznimi drobcami. Ker pa so spomini slo-

Profesor Ščuka kot mlad revolucionar

venskega udeleženca na slavne dni revolucionarnih bojev v Rusiji tuda za nas izredno dragoceni, jih bo Celjan prof. Ščuka zbral in napisal verjetno še v letošnji zimi.

Mlad, zavedni Tržačan Cvetko Ščuka je že kot mlad študent začel razumovati Leninov klic in je v juliju leta 1915 pobegnul iz avstroogrške vojske v Rusijo, kjer se je takoj javil k dobrovoljcem. Marca 1916 leta je bil sprejet v oficirsko šolo I. srbske dobrovoljske divizije v Odesi in jo tudi uspešno dovršil. Odslej pa se je kot izveščnik ruski oficir udeleževal mnogih revolucionarnih bojev in je neštokrat »le za las« utekel smrti. Med drugim je bil tudi štirikrat na smrt obsojen in ga je vselej rešilo le srečno naključje.

»S I. srbsko dobrovoljsko divizijo sem z II. polkom odšel v Dobrudžo in bil v borbi pri Kokardzi ranjen. Zdravil sem se precej časa v bolnišnici, spomladi leta 1917 pa me je pot vodila v nove bitke — v Berezovko, od tu pa sem prišel v Revolucionarni jugoslovanski udarni odred I. bataljona v Kijevu, kjer sem bil postavljen za »deputata« IV. čete. Komandant je bil štabni kapetan Vajrec iz Zagreba. Sploščka je bil naš bataljon nastanjen na učiteljski v Lukjanovski četrti, ko pa se je pomnožil, smo dobili kasarno na Bibikovskem bulvaru. Dokler niso začeli boji z »belci«, »Petljurovci« in pozneje z Nemci, smo stražili tovarne in Lukjanovsko ječo. V ogromni Lukjanovski jetnišnici so bili zaprti boljševidni, stražili pa so jih Petljurovci pod nemško komando. Moj vod je imel nalogo, da osvoboditi te politične jetnike. To se nam je tudi posrečilo, ko smo organizirano napadli ječo in zahtevali ključke. Bitka se je vnela kar pred vrati jetnišnice. Petljurovska posadka se je razbežala in od vseh strani streljala na nas. Ko smo vdrli v prostore, so nas osvobodjeni jetniki prisrečno pozdravljali, objemali in poljubljali, potem pa so se razkropili po svojih edinicah.

Ko so začeli Nemci prodirati, se je naš bataljon v boju premikal proti Kursku. V tem bataljonu je bil tudi tovariš Horvat iz Celja, ki je od tu odšel v inštrukcijski tečaj Rdeče armade. Jaz pa sem bil poslan nazaj v zasedeni Kijev, kjer

smo organizirali najrazličnejše sabotažne akcije proti sovražnikom. V Kijevu so naši tovariši v kavarni »Srbija« uničevali nemške vojake in oficirje, ko so prihajali na stranišče. Neki Čeh (imena se več ne spominjam), ki je delal z nami, je ustrelil nemškega generala Eichorna. Atentatorja so prijeli (bilo je na Kreščatiku) in ga obesili na telegrafski drog pred lukjanovsko ječo.

V Kijevu je naša četa organizirala še več pomembnih sabotažnih dejanj. Tako smo nekega dne minirali eno največjih ruskih municijskih skladišč na Lisoj gori. Eksploziv je preskrbel tovariš Horvat.

V tem času je bila tudi organizirana propaganda med nemškimi vojaki. Delili smo jim ponarjene dovolilnice za dopuste, onim pa, ki so bili bolj zagriženi nasprotniki, pa smo izdajali dovoljena, da so lahko šli po živje v vasi — tu pa so jih pričakovali naši ljudje in z njimi sproti obračunavali.

Kmalu po napadu na Lisoj goro me je prišel po nalogu Nemecev aretirati načelnik milice lukjanovske četrti. Nikoli ne bom pozabil, kako sem, zroč smrti v oči, po dolgem prepričevanju pridobil načelnika za našo stvar in kako je pozneje ravno ta človek našim ljudem mnogo pomagal. Meni je izdal uradno izkaznico, da sem Rus, doma iz Belgoroda v kurški guberniji in tako sem se izognil aretaciji.

Decembra leta 1918 sta prišla iz Moskve s posebnimi nalogami za Dunaj in Jugoslavijo, tovariša Nikola Radakovič iz Karlovca in Ciril Cirman (danes priznani rentgenolog v Ljubljani) ter me vzela s seboj. S Cirmanom sva ostala na Dunaju in čakala tovariša Radakoviča, da se vrne iz Jugoslavije. Tovariš Cirman je tu nadaljeval svoje študije, jaz pa umetnostne akademije nisem mogel obiskovati, ker je bila zaradi pomanjkanja kuriva zaprta. Zato sem prevzel mesto umetnostnega režiserja pri »Kunstudio«.

Ko se je tovariš Radakovič ob koncu leta 1919 vrnil iz Jugoslavije, smo dobili od španskega konzula, (ki je zastopal Rusijo), ruske potne liste za povratek v Rusijo. Toda pri Krasnem so nas Poljaki aretirali kot ruske vohune, posrečilo pa se nam je pobegniti in smo se javili pri jugoslovanskem konzulu v Varšavi, da nam je sposloval povratek v domovino.

DROBNE ZANIMIVOSTI

AVTOMOBIL BODOČNOSTI?

Ze nekaj let poskuša ameriška družba General Motors izdelati luksuzni avtomobil na turbinski pogon. Najnovejši rezultat teh prizadevanj je FIREBIRD

II, ki so ga že z uspehom preizkusili na specialnih poskusnih, kakor tudi na navadnih cestah. Opremljen je z motorjem, ki ima 350 konjskih sil in je težak 350 kilogramov. Pripomniti pa je treba, da je poraba goriva zaenkrat še tako velika, da vozilo ni primerno za široko potrošnja.

Karoserija je izdelana iz titanija, ki je odporen proti rji in je lažji od jekla, pa veliko bolj odporen. Na zunanjo avtomobil močno podoben avionu. Uporabljali ga bodo za promet na sedanjih cestah, še bolj primeren pa bo za bodoče »ceste« z elektronskimi komandami, ki bodo omogočile popolno varnost prometa. General Motors je že zgradil tako poskusno cesto v Arizoni in na njej preizkusil prototip avtomobila Firebird II. Poizkusi so popolnoma uspeli.

SKRBI ARISTOKRACIJE

Mladi avstrijski plemič Baron de Redé je pred kratkim povabil pariške odličnike na ples v svoj pariški dom na Ile St. Louis, s posebnim poudarkom, da morajo dame nositi »pričeske iz perja in papirja«. Tega plesa so se udeležile znamenite osebnosti kot vojvodinja Windsordska, princeza Faiza, sestra egipčanskega eks-kralja Faruka, baronica Van Zuylen, vikontesa d'Harcourt in druge. Medtem ko sta igrala dva najboljša pariška plesna orkestra, je eden izmed gledalcev vzkliknil: »Pravcata džungla gibljive lepote!«

Ob jutranjem svitu so zmagovalkam podelili nagrade — zapestnice iz čistega zlata. Zmagovalka tega najbolj grotesknega plesa pariške sezone je postala vikontesa de Ribes, ki je imela pričesko iz perja, nebrušenih malih biserov in turmalinov.

Bodice

V CELJSKEM LUNA PARKU

V celjskem Luna parku sta spoznala se, Le kako bo zgodba ta končala se?

Godba je igrala, bil je vik in krik, Kače, krokodili in dvoglavi bik...

Tam skrivnost človeka vso si razvozlat in še na strelišču si nagrad nabral.

Drzno se je sukul nori vrtljak, pa se nanj povzpel je tudi naš junak.

Blizu mu sedelo je deklet mladó, v krogu se vrtelo je ob njem tesnó.

Presladkó smejale so se ji oči, mu srce zrahljale in razvnele kri.

Pa odšla z Glazije sta lepó že skup, pod kostanji dala prvi si poljub.

Prav tedaj nad njima skozi zvezdni svit jadrjal je v vsemirju novi satelit.

V celjskem Luna parku se zgodilo je in pod plašč noči se tiho skrilo je...

NAŠA TALIIJA

Ni čudno, da bridkih se zgedov je zbala — povrh še ob »Sokratu zadnjih dneve«. Mar križi bo vsaki lahko kljubovala in lica ji znova ogreje nasmeh? Iz postelje čila in zdrava je vstala. Še kranjska je gripa ne bo pokopala!

INSTRUMENTI V GOSPODARSTVU

Zdaj na nove instrumente bomo muzicirali, vedre in poskočne viže, smelo si zasvirali, do blaginje varna pota srečno si odpirali...

ZA ALI PROTI PRISLUŠKOVANJU TELEFONSKIH POGOVOROV

Billy Hill, šef londonskega podzemlja, se je pred kratkim vključil v razburljivo razpravo proti prisluškovanju telefonskih pogovorov, češ, da celo obtoženec lahko nemoteno govori s svojim odvornikom. Nato pa je pristavil: »Naj bi rajše pazili, da atomski znanstveniki česa ne izdajo!«

»POPOLNOMA SEM OBUBOŽAL«

Cornelius Vanderbilt, sin in dedič ameriškega milijonarja, je pred dnevi zaprosil svojo peto ločeno ženo, naj mu oprosti, da bi ji plačeval 26.000-dolarsko vzdrževalnino. »Popolnoma sem obubožal«, je dejal njenemu odvorniku, »moje premoženje predstavljajo samo neplačani računi.«

KONZERVE Z VGRAJENIM KUHALNIKOM

Marsikaj je za pojme preprostega človeka nemogoče, prave sanje. Pa vendar uredničujejo izumitelji širom po svetu nič koliko takih »sanj«. Oglejmo si eno najnovejših danskih iznajdb — novo konervo, ki ima v spodnjem delu vgrajeno posebno posodico z gorilnim plinom. Ob strani je še mali ventil za prižig plina, ki ga je prav toliko, da lahko segreje vsebino konzerve. Nove vrste konzerv so seveda zelo praktične za na pot in camping, ker pač ne potrebujejo štedilnika.

TELEVIZIJA NA MRZLICI...

Tokrat se je obrnilo... Včasih so vse novitete najprej imeli po mestih. S televizijo je drugače. Dokler ne bo omrežje relejnih postaj razpleteno, bomo po dolinah verjetno še čakali. Hribovci so zaželeli na boljsem, kajti do njih lažje in brez motenj prihajajo ultrakratki valovi oddaljenjih televizijskih postaj. Kečar prav pošteno zanima, kako izgleda slika, prenešana na velike daljave, se bo moral potruditi na primer na Mrzlico, kjer turisti že gledajo televizijske oddaje. Vsekakor pa je to posrečena zamisel trboveljskih planincev, ki so si omislili to novost za dom na Mrzlici. Gotovo se bo obisk te postojanke še povečal...

„Resna“ vprašanja in „resni“ odgovori!

Preteklo nedeljo sem se opoldne peljala z avtobusom v Vojnik in vprašala spovednika, kdaj se lahko vrnem v Celje, pa mi je rekel, da ob sedmih zvečer. Pozneje sem izvedela, da vozi še nekaj avtobusov prej. Slučaj je nanesel, da sem se vrnila v Celje z istim avtobusom in to sredi popoldneva. Zakaj mi spovednik ni mogel tega že prej povedati? Kaj naj storim? Z. T. Poglobliti se morate v spovednikovo duševno življenje. Po vsem videzu se mu je »zahotelo šaliti«. Saj veste, dolgočasna služba in tako dalje...

Zakaj v celjskih trgovinah ni moč dobiti modernih in okusnih ženskih čevljev? Če že plačamo tisočak ali dva, bi pa vendar rade dobile nekaj poštenega. D. S. Verjetno bo najbolje, če boste kupovali čevlje v Ljubljani. Na uho povedano, zdi se, da imajo tovrstne celjske

trgovine dogovor z železnico, da bi (zaradi slabo razvitega potniškega prometa) privabila čim več ljudi na vlake proti Ljubljani.

V vašem listu imate koticček »Za žens in dom«. Ali ne bi mogli objavljati več modnih novosti? S. Z.

Upoštevati morate, da smo mi tednik in bi tako bili najmanj sedem dni v zaostanku z modnimi novostmi. To vam pa verjetno ne bi bilo všeč. Sicer pa, vprašal bom »lastnika« rubrike, če je ne bi prevzel nase očitek sedemredne staromodnosti in spustil svoj čolničev v vznemirljive vode modnih novosti.

Zakaj imajo v celjskih trgovinah v glavnem tako pohištvo, ki prav malo diši po novih časih. T. S.

Verjetno je prodajalcem kakšen psihonevrotični psihiater povedal, da moderni ljudje sanjajo po dobi baroka in rokoka.

PREDSTAVLJAMO VAM:

Do pekla in nazaj

Danes bo v Unionu premiera ameriškega barvnega cinemaskopa »Do pekla in nazaj«, ki ga celjska publika že dolgo z nestrpnostjo pričakuje.

Nekaj besed o njem, toda... Danes nekoliko drugače. Posredujemo vam nekaj odlomkov ocen filma iz nekaterih jugoslovanskih listov.

CRVNA ZVEZDA: »Nekatere scene so zelo prepričljive, tako da zares do bimo verno predstavlo o težkih vojnih dneh, ker mojstrsko oživljajo ambient, ki nosi v sebi tragedijo in humor in herojstvo in grozo in popelje gledalca v življenje heroja, katerega lik oživi in živi z njim...«

NIN: »Močne, skoraj drastično močne scene... To, kar je pokazal Murphy, je hrabrost, ki nam zaustavlja dih... Močno!«

MLADI BOREC, Skopljce: »Film vsebuje mnogo dokumentarnega, toda to nikakor ne zmanjšuje njegove sugestivnosti. Nasprotno, treba ga je videti zaradi poante, ki nosi v sebi mnogo plemenitosti in požrtvovalnosti za smeje ideale...«

NOVI LIST: »Vsekakor je to eden najbolj prepričljivih filmov (kar se tiče borbe) z vojno tematiko, kar smo jih kdajkoli videli... »Do pekla in nazaj« je vreden ogleda... Če pomislimo, da so se vsi ti dogodki v resnici odigrali.«

Res je, dogodki so resnični in se zgodba ni rodila v glavi kakkega na pol zapitega hollywoodskega scenarista. Audy Murphy igra samega sebe. Film prikazuje dogodke hrabrega fanta po severnoafriških in italijanskih bojiščih v drugi svetovni vojni. Vredno je povedati, da je bil Murphy za dejanja, ki jih bomo videli v filmu (seveda ne filmska ampak resnična), odlikovan z najvišjimi ameriškim odlikovanji in ga Amerikanci slave kot največjega nacionalnega junaka. Audy Murphy? Videli smo ga že v nekaterih kavbojskih fil-

mlih (»Destry«). Se ne spominjate? To je tisti, ki med »junaki whyskija« vedno straši s svojo limonado.

FILMSKI BAROMETER

Je ta teden proti svoji volji bolj malo zajeten (zahvalite se Vesni!). Ena kriminalka in en domači film — pa drugič bolje.

PROTI VSEM PRIČAM

O filmu je težko povedati kakšno izredno pohvalo ali grajo. Pravzaprav nič posebnega, če... Da, tako kot je zaigrala glavno vlogo igralka Ginger Rogers pa ne vidimo vsak dan.

SLAB DENAR

Pa smo dočakali vsaj relativno dober jugoslovanski film. Tipi so sijajni vsak zase, zgodba pa v svoji prepričljivosti in povezanosti sem in tja zašepa. Bolje je pa še vedno, da šepa, kot bi hodila po rokah.

Prizor iz filma »Do pekla in nazaj«